

Kontrollutvalget

Sekretariatet

Gjøvik, 17. september 2015.

J.nr./referanse: 06-15/NL/ks

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Birgit Felde Sevaldrud, leder

Linn Haugseth Kind, nestleder

Kjartan Th. Stensvold

Hans Moon

Elin Rosenberg

Kopi av innkallingen er sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Etter avtale innkalles det herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Torsdag 24. september 2015

Tid: Kl. 0900 – ca. 1430

Sted: Formannskapssalen, rådhuset

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Deltakelse fra andre i møtet:

- Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor deltar under sak 23 (Regnskapsrevisjon: Presentasjon av revisjonsstrategi 2015).

Eventuelt forfall bes meddelt snarest til undertegnede på tlf. 995 77 903 eller e-post kjetil@kontrollutvalget.no.

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken

utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken

Studievegen 7, 2815 Gjøvik

Tel. 995 77 903, E-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I NORDRE LAND KOMMUNE

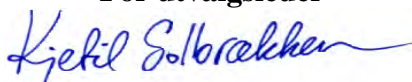
Torsdag 24. september 2015 kl. 0900

(Formannskapssalen)

- SAK NR. 22/2015 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 29.05.15
- SAK NR. 23/2015 REGNSKAPSREVISJON: PRESENTASJON AV STRATEGI FOR
REVISJON AV KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2015
Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor orienterer.
- SAK NR. 24/2015 JUSTERT PROSJEKTPLAN: SELSKAPSKONTROLL VOKKS
AS
- SAK NR. 25/2015 SAMMENLINGING AV REVISJONSKOSTNADER 2014 MED
ANDRE KOMMUNER («BENCHMARKING»)
- SAK NR. 26/2015 TERTIALRAPPORT 2/2015 FRA INNLANDET REVISJON IKS
- SAK NR. 27/2015 OPPDRAGSAVTALE MED INNLANDET REVISJON IKS FOR
2016
- SAK NR. 28/2015 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT FOR 2016
- SAK NR. 29/2015 REFERATSAKER
- SAK NR. 30/2015 RAPPORT: EVALUERING AV KONTROLLUTVALG OG
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATER
- SAK NR. 31/2015 EGENEVALUERING AV KONTROLLUTVALGETS
VIRKSOMHET 2011-2015
- SAK NR. 32/2015 PLANLEGGING AV FØRSTE MØTE I NY VALGPERIODE

Gjøvik, 17. september 2015.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Administrasjonen v/rådmann Jarle Snekkestad og kommunalsjef John Løvmoen.
- Vararepresentantene til kontrollutvalget

Nordre Land kommune**GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 29.05.15**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 29.05.15

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 29.05.15 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Protokoll fra siste møte i kontrollutvalget legges frem til formell godkjenning.

En skrivefeil i pkt. 1 i vedtaket i sak 17/15 er rettet opp (prosjektplan – selskapskontroll VOKKS AS):

Opprinnelig tekst:

1. Kontrollutvalget ber Innlandet Revisjon IKS tar prosjektplanen til orientering og ber om gjennomføring av revisjonsprosjektet begrenset til problemstillingene c) - e):

.....

Ny tekst:

1. Kontrollutvalget tar prosjektplanen til orientering og ber Innlandet Revisjon IKS om å gjennomføre revisjonsprosjektet begrenset til problemstillingene c) - e):

.....

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Fredag 29. mai 2015 holdt kontrollutvalget møte i rådhuset fra kl. 0900 – 1515.

Som medlemmer møtte:

Birgit Felde Sevaldrud, leder
Linn Haugseth Kind, nestleder
Kjartan Th. Stensvold
Hans Moon
Elin Rosenberg

Følgende medlem hadde meldt forfall:

Ingen

Ellers møtte:

Fra administrasjonen: Kommunalsjef Bente Øverby (sak 19).

Fra Innlandet Revisjon IKS: Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Reidun Grefsrud (sak 16), forvaltningsrevisor Silje Østby Jystad (sak 16) og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Kristian Lein (sak 17).

Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Ordfører, kontrollutvalgets medlemmer/varamedlemmer, rådmann, Innlandet Revisjon IKS og Oppland Arbeiderblad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900 med Birgit Felde Sevaldrud som møteleder.
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 15/2015

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 27.04.15

Vedtak, enstemmig:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 27.04.15 godkjennes.

SAK NR. 16/2015

**FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT: INNKJØP –
ETTERLEVELSE AV LOV OM OFFENTLIGE
ANSKAFFELSER**

Fra behandlingen:

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Reidun Grefsrud og forvaltningsrevisor Silje Østby Jystad presenterte rapporten og svarte på spørsmål.

Linn Haugseth Kind stilte spørsmål om egen habilitet bakgrunn i at hun er gift med enhetsleder for Teknisk Drift og Eiendom i kommunen. Kontrollutvalget besluttet enstemmig at dette medførte inhabilitet, jf. forvaltningslovens § 6. Linn Haugseth Kind deltok under revisorenes presentasjon av rapporten, men fratrådte under den avsluttende behandlingen av saken.

Vedtak, enstemmig:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

1. Kommunestyret tar revisjonsrapporten til orientering og har merket seg rapportens hovedkonklusjoner om at:
 - Kommunen har etablert rutiner som bidrar til å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med lovverket
 - Etterlevelsen av regelverket kan forbedres.

2. Kommunestyret har merket seg at rapporten påpeker brudd på konkurransekravet for 8 av 22 undersøkte anskaffelser, og at rådmannen i sin uttalelse mener at kun 2 av anskaffelsene er reelle avvik. Uavhengig av dette mener kommunestyret at det fortsatt foreligger et forbedringspotensial, og ber rådmannen om fortsatt å ha fokus på rutiner og prosedyrer for å sikre at konkurransekravet etterlevs. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonsrapportens øvrige anbefalinger om:
 - Å sikre at vurderinger ved bruk av unntaksbestemmelsene om konkurranse i regelverket dokumenteres i anskaffelsesprotokollen.
 - Å sikre føring av anskaffelsesprotokoll.
 - Å vurdere om det er behov for mer opplæring av ledere/innkjøpere i anskaffelsesreglene.

SAK NR. 17/2015

PROSJEKTPLAN: SELSKAPSKONTROLL VOKKS AS

Fra behandlingen:

Linn Haugseth Kind stilte spørsmål om sin habilitet i saken med bakgrunn at hun er gift med ett av styremedlemmene i VOKKS AS. Kontrollutvalget besluttet enstemmig at forholdet medførte inhabilitet, jf. forvaltningslovens § 6. Linn Haugseth Kind fratrådte møtet under behandlingen av saken.

Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Kristian Lein presenterer prosjektplanen.

Vedtak, enstemmig:

1. Kontrollutvalget tar prosjektplanen til orientering og ber Innlandet Revisjon IKS om å gjennomføre revisjonsprosjektet begrenset til problemstillingene c) - e):
 - c) Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk

og KS' anbefalinger?

d) Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert?

e) Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensing mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?

2. Justert prosjektplan legges frem som orienteringssak på neste møte. Fremdriftsplanen forutsettes å ta hensyn til kontrollutvalgets begrensede budsjett for resten av 2015.
3. Kontrollutvalget anbefaler overfor nytt kontrollutvalg (etter valget høsten 2015) å gjennomføre en utvidet risikovurdering av selskapet med tanke på gjennomføring av selskapskontroll/forvaltningsrevisjon.

SAK NR. 18/2015

TERTIALRAPPORT 1/2015 FRA INNLANDET REVISJON IKS

Vedtak, enstemmig:

Tertialrapport 1/2015 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAK NR. 19/2015

TILSTANDSRAPPORT FOR NORDRE LAND-SKOLEN 2014

Fra behandlingen:

Rådmannen v/kommunalsjef Bente Øverby presenterte hovedtrekkene i tilstandsrapporten og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Vedtak, enstemmig:

1. Rådmannens presentasjon av tilstandsrapport for Nordre Land-skolen 2014 tas til orientering.
2. Kontrollutvalget har inntrykk av at kommunen jobber aktivt på mange områder for å utvikle Nordre-Land skolen, men registrerer samtidig at kommunen ligger svært lavt sammenlignet med andre kommuner når det gjelder skolepoeng (mål for det samlede læringsutbytte for elever som sluttvurderes med karakterer). Dette er bekymringsfullt.

SAK NR. 20/2015

OPPFØLGING AV KONTROLLUTVALGETS PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL 2012-2015

Vedtak, enstemmig:

Kontrollutvalget prioriterer ikke igangsetting av nye forvaltningsrevisjonsprosjekter i 2015, men spiller inn følgende tema/områder til diskusjon i ny valgperiode:

- Barnevern (samarbeid med kontrollutvalget i Søndre Land kommune)
- Oppfølging av politiske vedtak (jf. vedtak om oppfølging av tidligere revisjonsrapport)
- Eiendomsforvaltning (jf. prioritering i nåværende plan og vedtak KU-sak 43/13)
- Internkontroll: Avvikshåndtering og risikovurderinger (oppfølging av løpende dialog med rådmannen)
- Samhandlingsreformen (jf. prioritering i nåværende plan og vedtak KU-sak 43/13)
- Sykefravær (jf. prioritering i nåværende plan)
- Beredskapsplaner og ROS-analyse (jf. Riksrevisjonens rapport 2015)
- Administrativ organisering (jf. prioritering i nåværende plan)
- Informasjonssikkerhet (jf. prioritering i nåværende plan)
- Kvalitet i tjenesteproduksjonen (Hvordan måles og rapporteres kvalitet?)
- IKT-bruk i skolen (satsningsområde innenfor skole)
- Spesialundervisning (endringer i rutiner, målsetting om mindre spesialundervisning, høy andel spesialundervisning sent i ungdomsskolen)
- Ledelse (fokus på mellomlederes tid til ledelse)

SAK NR. 21/2015

REFERATSAKER

Følgende saker ble referert:

1. Kommunestyrets møte 19/5-15 – saker fra kontrollutvalget:
 - Sak 28/15: REVISJONSRAPPORT/SELKAPSKONTROLL: ETTERLEVELSE AV FELLES EIERSKAPSPOLITIKK I GJØVIKREGIONEN
 - Sak 31/15: ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING 2014
2. Orientering om vedtak i kontrollutvalget i Søndre Land kommune vedr. samarbeid omkring kontroll med felles barnevernstjeneste
3. Diverse avisartikler
4. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

Vedtaket, enstemmig:

Referatsakene tas til orientering.

Dokka, 29. mai 2015.

Birgit Felde Sevaldrud
leder

**RETT UTSKRIFT:
Dokka, 29. mai 2015.**

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

NESTE MØTE

Dato: MANDAG 21. SEPTEMBER 2015

Tidspunkt: KL. 0900

Aktuelle saker:

- *Regnskapsrevisjon: Strategi/plan for revisjon av kommuneregnskapet for 2015.*
- *Rapport: Evaluering av kontrollutvalg og sekretariater (ku-sak 06/15)*
- *Revidert prosjektplan – selskapskontroll VOKKS AS*
- *Oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS for 2016*
- *Kontrollutvalgets budsjett for 2016*

Saker til oppfølging senere:

- *Samhandlingsreformen – presentasjon v/rådmannen (ku-sak 43/13)*
- *Eiendomsforvaltning (ku-sak 43/13)*
- *Oppfølging av revisjonsrapporten «Oppfølging av politiske vedtak» (ku-sak 16/14)*

Bestilte undersøkelser og revisjonsprosjekter (Innlandet Revisjon IKS):
(ingen)

Møteplan 2015:

- Mandag 16.02.15 kl. 0900
- Mandag 27.04.15 kl. 0900
- ~~Mandag 22.06.15 kl. 0900~~ – endret til fredag 29.06.15 kl. 0900
- Mandag 21.09.15 kl. 0900
- Mandag 30.11.15 kl. 0900

Nordre Land kommune**REGNSKAPSREVISJON: PRESENTASJON AV STRATEGI FOR REVISJON AV KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2015**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for 2015 (brev av 17/9-15 fra Innlandet Revisjon IKS til kontrollutvalget)
2. Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet 2015 (brev av 23/6-15 fra Innlandet Revisjon IKS til kontrollutvalget)

Vedlagt:

Vedlegg 1

Vedlegg 2

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. **Revisors presentasjon av hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for revisjon av kommuneregnskapet for 2015 tas til orientering.**
2. **Oppdragsansvarlig revisors vurdering av egen uavhengighet tas til orientering.**

SAKSOPPLYSNINGER:**Oppsummering:**

I tråd med etablert praksis presenterer Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for revisjon av kommuneregnskapet for inneværende år. Hensikten er å holde kontrollutvalget løpende orientert om regnskapsrevisjonens arbeid, jf. kravene i forskrift om kontrollutvalg.

I tillegg til beskrivelse av hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi (se vedlegg 1) følger også egenvurdering fra oppdragsansvarlig revisor i forhold til egen uavhengighet (se vedlegg 2). Det siste følger av krav i lovverket om årlig å avgi en slik egenerklæring.

Revisjonsstrategien og kontrollutvalgets rolle/ansvar:

Bakgrunnen for revisors presentasjon av revisjonsstrategien overfor kontrollutvalget er forskrift om kontrollutvalg § 6:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjer, eller avtaler med revisor.”

Dersom man skal holde seg ”løpende orientert” mv. slik forskriften krever, vil kunnskap om revisors planlegging og revisjonsstrategi være viktig informasjon. Dette fremgår også av egen veileder for kontrollutvalget om det ansvaret kontrollutvalget har overfor regnskapsrevisor (utgitt av Norges Kommunerevisorforbund, 2010). I veilederen står bl.a.:

Kunnskap om revisjonens innhold

For at kontrollutvalget skal kunne ha en oppfatning av om regnskapene blir revidert på en betryggende måte, bør kontrollutvalgene ha kunnskap om hva revisjonsarbeidet omfatter.

Et engasjementsbrev fra revisor vil kunne være til hjelp. Hensikten med et engasjementsbrev er å informere den reviderte om revisjonsoppdragets art og klargjøre de involverte partenes oppgaver og plikter. Her vil formål og innhold i revisjonen utdypes nærmere, sammen med en avklaring av hva som er kommunens ansvar.

Det er utarbeidet en revisjonsstandard som omhandler vilkårene for et revisjonsoppdrag og engasjementsbrev. Spesielt forhold knyttet til rapportering og kommunikasjon vil kunne bidra til nyttige avklaringer i forhold til kontrollutvalgets oppgave og forventninger. Hva kan det forventes at revisor skal rapportere når og i hvilken form? Eksempler vil være revisjonsberetningen og hva som ligger til grunn for denne, rapporteringsrutiner om avdekkede misligheter, såkalte nummererte brev og hva som vil bli rapportert i disse og eventuelt annen rapportering fra revisor. Det vises til ISA 210 Inngåelse av avtale om vilkårene for revisjonsoppdraget når det gjelder engasjementsbrev fra revisor. Kontrollutvalget må gjøre seg kjent med dette brevet.

Årlig presentasjon av revisjonsstrategien er også nedfelt i kontrollutvalgets avtale med Innlandet Revisjon IKS (oppdragsavtalen). Krav og forventninger til den årlige presentasjonen er beskrevet slik i avtalens vedlegg 1:

- **Formål/resultatkrav:**
Kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon til å vurdere at revisjonen av kommunens årsregnskap er lagt opp på en betryggende måte.
- **Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi legges frem for kontrollutvalget.**
Hovedtrekkene er overordnet beskrivelse og vurdering av:
 - *Inndeling av kommunen i revisjonsområder*
 - *Risiko- og vesentlighetsvurderinger*
 - *Metodikk og angrepsvinkel*
 - *Risikofaktorer til oppfølging*
- **Strukturert orientering med muligheter for dialog med kontrollutvalget.**

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 17. september 2015
J.nr./Referanse: 2015-702/HHO

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune

Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for 2015.

1. Innledning.

Det vises til oppdragsavtalen hvor det framgår at hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi skal forelegges for kontrollutvalget.

De karakteristiske trekkene ved oppdraget, som definerer oppdragets omfang, framgår i hovedsak av oppdragsavtalen. Rammeverket for revisjonen består av

- Kommunelovens § 78 og tilhørende forskrifter om revisjon
- God kommunal revisjonsskikk – her inngår internasjonale standarder for revisjon fastsatt i Norge av Den norske Revisorforening (ISA).

Rammeverket for årsregnskapet, som revideres, består av

- Kommunelovens § 48 og tilhørende forskrifter om budsjett og regnskap
- Bokføringsloven med tilhørende forskrift
- God kommunal regnskapsskikk – her inngår regnskapsstandarder m.v. som utvikles av GKRS

Revisor må i henhold til ISA 300 – planlegging av revisjon av et regnskap – utarbeide en overordnet revisjonsstrategi for oppdraget som beskriver revisjonens omfang, når den skal utføres, styringen av oppdraget, og som gir føringer for utarbeidelsen av revisjonsplanen.

I samsvar med nevnte revisjonsstandard og kontrollutvalgets forventninger vil hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi bli beskrevet i følgende punkter:

- Inndeling av kommunen i revisjonsområder
- Risiko- og vesentlighetsvurderinger
- Tidspunkt for gjennomføring av revisjonen og styringen av oppdraget
- Metodikk og angrepsvinkel
- Identifiserte risikoer som følges opp

Overordnet revisjonsstrategi vil basere seg på revisors foreløpige vurderinger og tidligere erfaringer med oppdraget med hensyn til risiko- og vesentlighetsvurderinger. Revisjonsstrategien vil utvikles gjennom revisjonsprosessen og endringer som får vesentlig innvirkning på angrepsvinkel og risikovurderinger vil bli kommunisert til kontrollutvalget gjennom den periodiske rapporteringen. Revisjonsplanen vil på samme måte utvikles i en dynamisk prosess gjennom året med veksling mellom risikovurderingshandlinger og videre revisjonshandlinger.

Oppdragsansvarlig revisor vil supplere med muntlig orientering i møtet.

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse: Kirkeg. 76
2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

2. Inndeling av kommunen i revisjonsområder

Regnskapet deles inn i revisjonsområder. Revisjonsområdene dekker alle deler av drifts-, investerings- og balanseregnskapet. I tillegg har vi et generelt revisjonsområde som dekker budsjett, årsavslutning og årsberetning.

3. Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Revisjonsarbeidet skal være basert på en vurdering av risiko og vesentlighet.

Med **risiko** menes risikoen for at det foreligger vesentlig feilinformasjon i regnskapet. I arbeidet med å utvikle overordnet revisjonsstrategi vurderes dette på overordnet nivå basert på revisors erfaringer med oppdraget, diskusjoner i revisjonsteamet og kommunikasjon med rådmannen.

Vi vurderer sannsynligheten for at feil kan oppstå og betydningen av disse om de oppstår. Vi vurderer risiko for at feil som oppstår ikke blir oppdaget og rettet som følge av kommunens interne kontroll. I denne fasen er følgende elementer i den interne kontroll vurdert: kontrollmiljø (ledelsens integritet, etiske holdninger, kompetanse o.l.), enhetens risikovurderingsprosess, informasjonssystemer (overordnet vurdering av regnskapsopplegget), overvåking (ledelsens overvåking og oppfølging av den interne kontroll) og IT-miljø.

Vår foreløpige vurdering av risiko for at det foreligger vesentlig feilinformasjon i regnskapet er at risikoen er **middels**.

Følgende momenter er lagt til grunn:

- kommunen er en offentlig virksomhet som i stor grad er regel- og budsjettstyrt
- kommunen er en relativt stor virksomhet med etablert organisering og etablerte internkontrollsystemer
- vår erfaring med kommunen
- fagsjef regnskap går av med pensjon 2016

Med **vesentlighet** menes at feilinformasjon er vesentlig dersom feil i eller utelatelse av informasjon kan påvirke økonomiske beslutninger som treffes av brukerne (i hovedsak kommunestyret) på grunnlag av årsregnskapet. Det sentrale i vesentlighetsbegrepet er regnskapsbrukernes beslutninger på grunnlag av regnskapet. I praksis er det verken mulig å ha oversikt over eller kunne ta hensyn til alle potensielle beslutninger som treffes på grunnlag av regnskapet. Det har derfor utviklet seg en praksis basert på relativt enkle metoder for å fastsette hva som er vesentlig feilinformasjon i regnskapet.

Revisor må tallfeste vesentligheten, vesentlighetsgrensen som settes i planleggingsfasen er et utgangspunkt for revisor, og vesentligheten skal revurderes etter hvert som revisjonen utføres.

Ved en foreløpig vurdering av vesentlighet for regnskapet totalt sett har vi lagt til grunn at vesentlighetsgrensen kan settes til et **middels nivå**.

Følgende momenter er lagt til grunn:

- kommunen har stram økonomi (lavt budsjettert netto driftsresultat), men god økonomistyring
- kommunen har et svakt finansielt utgangspunkt med høy lånegjeld og lave og synkende reserver/fond
- kommunen har til tider anstrengt likviditet
- kommunen har i 2015 et investeringsbudsjett på 14,9 mill. til investering i anleggsmidler
- kommunen er eksponert for omtale i media

Fastsettelsen av den konkrete vesentlighetsgrensen baseres på referanseverdier i tråd med anbefalinger i revisjonsstandarden, kommunal revisjonsmetodikk og revisors profesjonelle skjønn.

4. Tidspunkt for gjennomføring av revisjonen og styringen av oppdraget

Det er avtalt totalt 585 timer (ekskl. møter) til regnskapsrevisjon m.v. i 2015. Revisjon av årsregnskapet er budsjettert med 445 timer, attestasjoner og revisjonsuttalelser 110 timer og veiledning/bistand 30 timer.

Oppdragsansvarlig revisor er Heidi Holm Olafsen. Medarbeider i revisjonsteamet er May Tove Ringsveen. Oppdragsansvarlig styrer oppdraget og gjennomgår medarbeiders arbeid og trekker de endelige konklusjoner samt underskriver revisjonsberetningen.

Revisjonen kan deles i tre hovedfaser; overordnet planlegging (tidlig høst), detaljplanlegging og revisjon gjennom året (september-februar) og årsoppgjør (februar-april). Det rapporteres til kontrollutvalget tertialvis om ressursbruken og faglig etter behov. Endelig frist for revisjonsberetning er 15. april 2016. Oppdragsansvarlig revisor presenterer revisjonsarbeidet og revisjonsberetningen for kontrollutvalget.

5. Metodikk og angrepsvinkel

Revisor skal gjennomføre sitt arbeide i samsvar med god kommunal revisjonsskikk. For å effektivisere revisjonsarbeidet og for å sikre etterlevelse av revisjonsstandardene og god kommunal revisjonsskikk benytter Innlandet Revisjon IKS revisjonsverktøyet Descartes. Descartes systematiserer arbeidet på en måte som sikrer at for eksempel identifiserte risikoer som skal følges opp blir behandlet videre. Det må begrunnes om identifiserte risikoer ikke skal følges opp videre.

De videre revisjonshandlinger skjer ved test av kontroller, detaljtest av transaksjoner, kontosaldoer og tilleggsopplysninger og/eller analytiske kontroller.

Ved test av kontroller vil vi benytte oss av rullering der det vurderes hensiktsmessig, dvs. at vi kan velge å bygge på de tester av kontroller som er utført de to foregående år dersom kontrollrutinene er uendret.

6. Obligatoriske og identifiserte risikofaktorer som følges opp

Her beskrives hvilke risikofaktorer som skal følges opp i året. Risikofaktorer omfatter både obligatoriske oppgaver og identifiserte risikofaktorer. Disse forholdene skal gjenspeiles i de detaljerte revisjonsplanene som utarbeides for de enkelte områder.

Risikofaktorer:

- Forskriftsbestemte oppgaver for kommunens revisor:
 - Kontroll og attestasjon av kompensasjonsoppgave for merverdiavgift og innsending i Altinn
 - Kontroll av budsjett, herunder å vurdere om det foreligger vesentlige budsjettavvik og vurdere om avvik er tilstrekkelig forklart i årsberetningen
 - Kontroll og attestasjon om ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- Årsavslutningen 2015
 - avleggelse av årsregnskap med noter og årsberetning i hht. Kommuneloven og Bokføringsloven med forskrifter og God kommunal regnskapskikk
 - anordning av inntekter og utgifter

- avslutningsposter og avstemminger av sammenhenger i årsregnskapet herunder lønnsavstemminger
 - pliktige avsetninger av øremerkede midler (bundne fond)
 - bruk og avsetning av disposisjonsfond
 - vesentlige balanseposter og noter
- Foreløpig Kommunal Regnskapstandard (KRS) nr. 4 - Skille mellom driftsutgifter og investeringsutgifter
 - Beregning av selvkosttjenester – kontroll av grunnlag
 - Bundne fond – dokumentasjon av bruk av fond
 - Kortsiktig fordring – pensjonsutgifter Land kommunerevisjon
 - Etterslep av budsjetterte, ikke gjennomførte investeringer
 - Vurdere sikkerhetsrutiner ved IKT
 - autorisasjon/tilgang til økonomisystemene
 - back-up og rutiner for recovery vedrørende økonomisystemet

Mislighetsrisikofaktorer:

- Flere ansatte ved Økonomi og Strategi har tilgang til både å legge opp til betalinger og å godkjenne betalinger
- Risiko for ledelsens overstyring av intern kontroll
 - uredelig regnskapsføring (med fokus på regnskapsavslutningen)
 - økonomiske uregelmessigheter (ved lønn og godtgjørelser)

Risikofaktorer kan revurderes i den videre revisjonsprosessen.

Med hilsen

Heidi H. Olafsen

Heidi Holm Olafsen

Oppdragsansvarlig revisor

Til kontrollutvalget

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Nordre Land kommune

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor for kommuner ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jamfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Som nærstående regnes

- a) *ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold*
- b) *slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.*
- c) *slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.*

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13.

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.
- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.
- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Innlandet Revisjon IKS.
Pkt 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Nordre Land kommune deltar i.
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Pkt 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Nordre Land kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Nordre Land kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.

Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontroloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Nordre Land kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontroloppgaver.
Pkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for Nordre Land kommune.
Pkt 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Med hilsen

Heidi H. Olafsen

Heidi Holm Olafsen

Oppdragsansvarlig revisor

Nordre Land kommune**JUSTERT PROSJEKTPLAN - SELSKAPSKONTROLL VOKKS AS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Justert prosjektplan – selskapskontroll VOKKS AS
(utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS, august 2015)

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Justert prosjektplan tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Prosjektplanen ble behandlet på forrige møte den 29/5-15 (sak 17/15). I tråd med vedtakets pkt. 2 i sak 17/15 legges justert prosjektplan frem til orientering.

Kontrollutvalgets fattet slikt vedtak i saken i møte den 29/5-15:

1. *Kontrollutvalget tar prosjektplanen til orientering og ber Innlandet Revisjon IKS om å gjennomføre revisjonsprosjektet begrenset til problemstillingene c) - e):*
 - c) *Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?*
 - d) *Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert?*
 - e) *Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensing mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?*
2. *Justert prosjektplan legges frem som orienteringssak på neste møte. Fremdriftsplanen forutsettes å ta hensyn til kontrollutvalgets begrensede budsjett for resten av 2015.*
3. *Kontrollutvalget anbefaler overfor nytt kontrollutvalg (etter valget høsten 2015) å gjennomføre en utvidet risikovurdering av selskapet med tanke på gjennomføring av selskapskontroll/forvaltningsrevisjon.*

Innlandet Revisjon IKS

Prosjektplan

-

Selskapskontroll

VOKKS AS

Prosjektnummer	10251
Vedtak kontrollutvalget	10.2.14, 28.4.14, 15.9.14, 29.5.15
Dato utarbeidet	13.3.2014 Sist revidert 11.8.2015
Utarbeidet av	Kristian Lein

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	3
2	PROBLEMSTILLINGER	4
3	REVISJONSKRITERIER	4
4	METODE	5
5	GJENNOMFØRING	5

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i Nordre Land fattet i sitt møte 2. desember 2013 følgende vedtak: «Innlandet Revisjon IKS bes om å gjennomføre en forundersøkelse der formålet er å innhente informasjon om selskapet og komme med forslag til mulige innfallsvinkler til en eventuell selskapskontroll av VOKKS AS.»

Kontrollutvalget behandlet foranalysen i møte den 10. februar 2014 som sak 02/2014. I møtet ble det vedtatt å be Innlandet Revisjon IKS om å lage en prosjektplan med bakgrunn i den fremlagte foranalysen. Det ble i samme møte besluttet å gjøre en henvendelse til kontrollutvalget i Etnedal kommune der det inviteres til samarbeid om en eventuell selskapskontroll i VOKKS AS.

Prosjektplanen ble presentert i kontrollutvalgets møte 28. april 2014. Utvalget fattet følgende vedtak: «*Videre fremdrift av et revisjonsprosjekt rettet mot VOKKS AS avventes. Saken følges opp i kontrollutvalgets møte i september 2014.*»

Kontrollutvalget behandlet saken i møte den 15. september 2014 som sak 28/2014. Det ble fattet slikt vedtak: «*Saken følges opp etter at det igangsatte revisjonsprosjektet «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen» er avsluttet. Det forventes at man gjennom dette prosjektet vil få ytterligere kunnskap om VOKKS AS, som kan benyttes i forbindelse med videre planlegging av selskapskontroll i VOKKS AS.*»

Utvalget behandlet revisjonsrapport fra selskapskontroll «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen» 27. april i år. Prosjektplanen for selskapskontroll i VOKKS ble revidert ut fra informasjon og vurderinger som framkom i nevnte revisjonsrapport.

Kontrollutvalget behandlet revidert prosjektplan i sitt møte 29. mai 2015 og fattet følgende vedtak:

1. *Kontrollutvalget ber Innlandet Revisjon IKS tar prosjektplanen til orientering og ber om gjennomføring av revisjonsprosjektet begrenset til problemstillingene c) - e):*

c) Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?

d) Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert?

e) Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensing mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?

2. *Justert prosjektplan legges frem som orienteringssak på neste møte. Fremdriftsplanen forutsettes å ta hensyn til kontrollutvalgets begrensede budsjett for resten av 2015.*

3. *Kontrollutvalget anbefaler overfor nytt kontrollutvalg (etter valget høsten 2015) å gjennomføre en utvidet risikovurdering av selskapet med tanke på gjennomføring av selskapskontroll/forvaltningsrevisjon.*

I denne versjon av prosjektplanen er vedtaket fra kontrollutvalget innarbeidet.

2 PROBLEMSTILLINGER

Følgende problemstillinger/underproblemstillinger var tatt inn i foranalysen utarbeidet i januar 2014, i prosjektplanen behandlet av kontrollutvalget i 28. april 2014 og revidert prosjektplan behandlet i møte 29. mai 2015:

- a) Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
 - Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
 - Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
- b) Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?
- c) Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?
- d) Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert i politiske organer, jf bestemmelsene om habilitet i forvaltningsloven?
- e) Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensing mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?

Vedtaket i KU 29.5.15 innebærer at de to første problemstillingene utgår. Det kan også nevnes at disse problemstillingene ble berørt i den felles selskapskontrollen i Gjøvik-regionen.

3 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er krav eller forventninger som funnene i selskapskontrollen skal vurderes opp mot. Kriteriene skal være utledet fra autoritative kilder innenfor det reviderte området, og kan eksempelvis være lovverk, politiske vedtak mv. I denne selskapskontrollen er det tre problemstillinger som skal besvares. Detaljerte revisjonskriterier for den enkelte hovedproblemstilling med eventuelle underproblemstillinger vil bli utledet i første fase av selskapskontrollen.

Selskapets vedtekter, kommunens eierskapspolitikk, forvaltningslov og anbefaling fra KS¹ vil danne utgangspunkt for revisjonskriterier for problemstilling c) og d).

Politikerne sitter «tett på» i VOKKS, ved at politikere innehar alle styreplassene bortsett fra de to ansattrepresentantene². Spørsmålet er blant annet om de kan ivareta alle styrets roller på en fornuftig måte, f.eks. kontrollfunksjonen. Dessuten krever det oppmerksomhet å håndtere saker vedrørende VOKKS i kommunestyret opp mot spørsmål om habilitet. Endringene i forvaltningsloven som trådte i kraft fra 1. november 2011 førte til at ingen folkevalgte skal håndtere saker i kommunestyret som gjelder et selskap der de selv er styremedlem. Vi vil også trekke inn KS Bedrift

¹ KS' Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll med kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak.

² Gjelder styrerepresentantene utpekt av Nordre Land kommune.

sine styrevettsregler som bl.a sier at styrerepresentanter ikke bør møte på generalforsamlingen som eierrepresentant.

Regelverket som begrenser muligheten for offentlig støtte (herunder kryssubsidiering) er relevant som kriterium i sammenheng med problemstilling e)³. KS' anbefaling tar også for seg spørsmålet om skille mellom monopol og konkurranseutsatt virksomhet.

4 METODE

For delprosjekt c) og d) vil det, i tillegg til gjennomgang av regelverk og øvrige revisjonskriterier, særlig være relevant å gå gjennom alle politiske saker der sider ved eierskapet til VOKKS AS er blitt behandlet i formannskap og kommunestyre. Dette gjelder både i årlige eierskapsmeldinger og egne saker som er fremmet. Vi vil også hente inn protokoller fra generalforsamlinger, og eventuelle eiermøter. Det kan også være aktuelt å hente inn protokoller fra styremøter ettersom ordførerne sitter i styret for VOKKS AS, men dette må avklares underveis.

I delprosjekt e) vil det måtte foretas en fortolkning av regelverket som begrenser muligheten for offentlig støtte opp mot det foreliggende tilfellet. I tillegg vil vi måtte se på regnskapene for de ulike delene av konsernet for å kunne si noe nærmere hvorvidt det faktisk foreligger en form for intern kryssubsidiering.

Det er nødvendig å foreta en avgrensning med hensyn til hvor lang tidsperiode en skal ta for seg i prosjektarbeidet. Vi tenker i utgangspunktet en periode på 3-5 år (siste år 2015).

5 GJENNOMFØRING

Vi vil sannsynligvis arbeide med flere problemstillinger parallelt ettersom både kriteriegrunnlag, dokumenter og intervjuobjekter «overlapper» mellom de ulike problemstillingene. Vi legger til grunn at selskapskontrollen vil startes opp i løpet av 2015 og slutføres vinteren/våren 2016. I tråd med vedtaket i kontrollutvalget 29.5.15 vil framdriften tilpasses kontrollutvalgets budsjett for 2015.

Samlet økonomisk ramme for prosjektet som beskrives foran vil ligge på ca kr 150 000,-. Rammen er redusert sammenlignet med prosjektplanen som ble behandlet 29.5.15 ettersom problemstilling a) og b) ble tatt ut.

³ EØS artikkel 61.

Nordre Land kommune**SAMMENLIGNING AV REVISJONSKOSTNADER 2014 MED
ANDRE KOMMUNER («BENCHMARKING»)**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

(ingen)

FORSLAG TIL VEDTAK:

- 1. Sammenligning av kommunens revisjonskostnad for 2014 med andre kommuner tas til orientering.**
- 2. Kontrollutvalget har merket seg at kommunens kostnader til revisjon av kommuneregnskapet (regnskapsrevisjon) ligger omkring samme nivå som for andre kommuner på samme størrelse.**

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av inngått oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS, der det bl.a. er avtalt at det skal gjennomføres årlig sammenligning ("benchmarking") av kommunens revisjonskostnader mot andre kommuner. Det vises her til avtales pkt. 1 som sier følgende:

"Innlandet Revisjon IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen."

I tråd med etablert praksis er Innlandet Revisjon IKS v/daglig leder invitert til å presentere tallmaterialet, og kommenterer forskjeller mellom kommuner mv.

Pkt. 2 i forslag til vedtaket er likelydende med fjorårets vedtak i kontrollutvalget (møte den 1/12-14) i samme sak (sammenligning av 2013-tallene).

Kort om sammenligningen:

På oppfordring fra Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) oppgir en rekke revisjonsdistrikter kostnadene knyttet til revisjon av "sine" kommuner. NKRF lager nøkkeltall for hver kommune (utgifter til revisjon i forhold til kommunens driftsinntekter) og distribuerer disse tilbake til revisjonsdistriktene for eventuell videre analyse mv.

Sammenligningen har størst relevans for kommunenes kostnader til regnskapsrevisjonen, dvs. kostnader knyttet til bekreftelse av regnskapet (revisjonsberetningen). Dette skyldes at alle revisjonsdistriktene og revisorene har samme krav til gjennomføring og dokumentasjon av jobben. Det må forventes at betydelige forskjeller mellom kommuner på samme størrelse forklares, eller sannsynliggjøres for denne tjenesten.

Omfang av forvaltningsrevisjon vil variere fra år til år, og sammenligning mellom kommuner viser store avvik det enkelte år. På dette området er det mest aktuelt og å se på nivået i egen kommune over tid (trend).

Nordre Land kommune**TERTIALRAPPORT 2/2015 FRA INNLANDET REVISJON IKS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Tertialrapport 2/2015 fra Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

Tertialrapport 2/2015 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har i sin avtale med revisjonen (oppdragsavtalen) avtalt tertialvis rapportering til kontrollutvalget m.h.t. økonomi. Hensikten med rapporteringen er bl.a. å lette kontrollutvalgets arbeid med oppfølging av den vesentligste posten i kontrollutvalgets budsjett.

Vedlagt følger rapportering fra Innlandet Revisjon IKS for siste tertial til orientering. Rapporten kan oppsummeres slik:

- Regnskapsrevisjon: Prognose 31/12 = budsjett.
- Bestilte tjenester (forvaltningsrevisjon/selskapskontroll): Prognose pr. 31/12 viser at det ligger an til et merforbruk i 2015 på 83 timer.
Kommentar: Bestilt selskapskontroll av VOKKS AS ligger inne i sin helhet i prognosen. Dette blir ikke helt korrekt, da kontrollutvalget har bedt om at fremdriften tilpasset det man har rom for innenfor budsjett/oppdragsavtale for 2015. Dette betyr at det ikke ligger an til noe merforbruk i 2015.

Nedenfor følger utdrag fra oppdragsavtalen der tertialrapporteringen er omtalt:

4.5 Økonomirapportering

Innlandet Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8), i tillegg til en årsrapport (31/12).

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertialrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Innlandet Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventede vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 11. september 2015
J.nr./Referanse: 2015-680 BH/HHO/RG

Til Kontrollutvalget i Nordre Land kommune
v/sekretariatet

Tertialrapport 2/2015

Det vises til oppdragsavtalen pkt. 4.5. Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget på samme nivå som oppdragsavtalen per 30.04., 31.08. og 31.12. Rapporten skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Nedenfor følger oversikt over ressursbruken per 31.08.2015.

	OPPDRAGS AVTALE		FORBRUK 1. og 2. Tertial		PROGNOSE/ BESTILT 2015	
	Timer	Pris	Timer	Pris	Timer	Pris
REGNSKAPSREVISJON						
Revisjon av årsregnskapet	445	855	285	855	445	855
Attestasjoner og revisjonsuttalelser	110	855	51	855	110	855
Veiledning og bistand	30	855	15	855	30	855
SUM REGNSKAPSREVISJON	585	855	351	855	585	855
BESTILTE TJENESTER						
Mindre undersøkelser	25	955				
Forvaltningsrevisjon	300	955	244	877	244	955
Selskapskontroll		955	28	1025	164	1025
SUM BESTILTE TJENESTER	325	955	272	888	408	960
Møter i KU og KST	50	955	25	955	50	955
SUM TIMER	960		648		1043	

Kommentarer vedrørende regnskapsrevisjon

Det er samlet for regnskapsrevisjon ikke vesentlig avvik mellom prognose i følge oppdragsavtalen og medgåtte ressurser. Vi antar at tidsbruken for 2015 totalt for regnskapsrevisjon vil holde seg innenfor rammene i oppdragsavtalen.

Det er ingen nummererte brev til oppfølging.

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse:
Kirkeg. 76, 2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Kommentarer vedr. forvaltningsrevisjon

Prosjekt	Forbruk 1.og 2. tertial			Prognose 2015			Kommentar
	Kroner	Timer	Pris	Kroner	Timer	Pris	
10251 SK VOKKS AS	10250	10	1025	150000	146	1025	Prosjektet gjennomføres i løpet av høsten 2015 / vinteren 2016. Kostnaden er anslått til 150.000 kroner i prosjektplanen. Framdriften tilpasses oppdragsavtalen.
10261 Oppfølging revisjonsrapport innkjøp	213634	244	876	213634	244	876	Prosjektet er avsluttet og rapportert for KU i juni. Ressursbruken ble anslått til 230 timer ekskl foranalyse/prosjektplan. Faktisk forbruk tilsvarer omtrent anslaget.
10255 Felles eierpolitikk GLT	18468	18	1025	18468	18	1025	Prosjektet er avsluttet og rapport er levert og behandlet av alle kontrollutvalgene i vinter/vår. Ressursbruken ble anslått til 500 timer, derav 99 timer for Nordre Land. Faktisk ressursbruk ble 380 timer, derav 79 timer for Nordre Land
Totalt	242352	272	892	382102	408	936	

Ramme til FR 2015

286500	300	955

Med hilsen

Bjørg Hagen
Daglig leder

Nordre Land kommune**OPPDRAAGSAVTALE MED INNLANDET REVISJON IKS
FOR 2016**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Forslag til oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS for 2016
2. Selskapsavtale for Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

Vedlegg 1
Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

Oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS for 2016, med en økonomisk ramme på kr. 897 750, godkjennes under forutsetning av kommunestyrets godkjenning av kontrollutvalgets budsjett for 2016.

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn/oppsummering:**

Kommunen inngår i et forpliktende samarbeid med 11 andre kommuner og Oppland Fylkeskommune om deltakelse i det interkommunale revisjonsselskapet Innlandet Revisjon IKS. Dette er regulert i en egen selskapsavtale, som bl.a. forplikter kommunene å kjøpe/bestille alle lovpålagte revisjonstjenester fra selskapet.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå nærmere avtale med Innlandet Revisjon IKS om kjøp av revisjonstjenester. Denne avtalen er kalt "oppdragsavtale", og det er etablert praksis med årlig gjennomgang og justering. I tillegg til å regulere innhold og omfang av revisjonstjenestene det enkelte år, fungerer avtalen også som budsjettgrunnlag for kontrollutvalgets utgifter til revisjon det enkelte år.

Vedlagt følger forslag til oppdragsavtale for neste år.

Kort om ny avtale - prisendringer:

Sammenlignet med fjoråret er det kun foretatt gjennomgang/endringer i tabellen i avtalens pkt. 3 (økonomi/betaling for tjenester). Her kan nevnes:

- Omfang/antall timer er uendret fra fjoråret (totalt 960 timer).
- Økonomisk omfang av avtalen er økt fra kr. 858 300 for inneværende år til kr. 897 750 for neste år (ca 5 % økning).
- Timeprisene i selskapet er økt i tråd med lønnsstigningen slik:
 - Regnskapsrevisjon: Timepris økt fra 855 til 900
 - Bestilte tjenester (forvaltningsrevisjon mv.): Gjennomsnittlig timepris økt fra 955 til 990.

Generelt om oppdragsavtalen:

Oppdragsavtalen fungerer som et overordnet dokument i styringsdialogen mellom kontrollutvalget (oppdragsgiver/bestiller) og Innlandet Revisjon IKS (utfører), og skal bidra til å oppfylle kravet til kontrollutvalget om å føre tilsyn med at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning og at revisjonsarbeidet er i tråd med lover, regler, faglige standarder mv. (jf. forskrift om kontrollutvalg § 4 og § 6). Oppdragsavtalen rulleres årlig.

Kontrollutvalgets handlingsrom:

Det vises til avtalens pkt. 3 (økonomi/betaling for tjenester), og oversikt over tjenester og priser.

- Tjenester: Alle tjenester som er listet opp representerer lovpålagte oppgaver med unntak av følgende linjer:
 - Linje 4 – Veiledning og bistand (en del av arbeidet med regnskapsrevisjon)
 - Linje 5 – Bestilte mindre undersøkelser
- Timeforbruk - regnskapsrevisjon: Revisor avgjør dette. Med unntak av linje 4 (veiledning og bistand), har kontrollutvalget lite/ingen påvirkningskraft.
- Timeforbruk – forvaltningsrevisjon og selskapskontroll: Kontrollutvalget påvirker dette, og legger frem ønsket ramme for kommunestyret. Større endringer i kontrollutvalgenes budsjetter på området vil påvirke selskapet mht. bemanning. Selskapet må m.a.o. tilpasse bemanningen etter etterspørselen.
- Timepris: Fastsettes av representantskapet i selskapet. Kontrollutvalget har ingen direkte påvirkning på dette.

Pga. monopolsituasjonen er det innarbeidet i oppdragsavtalen at selskapet hvert år skal gjennomføre en sammenligning/”benchmarking” av revisjonskostnader med andre kommuner, og at resultatet fra sammenligningen skal presenteres for kontrollutvalget i egen sak.

OPPDRAAGSAVTALE

MELLOM

**KONTROLLUTVALGET
I NORDRE LAND KOMMUNE**

OG

INNLANDET REVISJON IKS

2016

1 GENERELT

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Innlandet Revisjon IKS. Innlandet Revisjon IKS skal yte eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost. Det skal inngås oppdragsavtaler mellom oppdragsgiver og selskapets daglige leder jf. selskapsavtalen § 3.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå oppdragsavtale med selskapet.

Kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Innlandet Revisjon IKS har en uttalt strategi å være kompetent og kundeorientert. Oppdragsansvarlig revisor for både regnskaps- og forvaltningsrevisjon skal oppfylle kravene til utdanning og praksis. Revisjonsteamene skal ha tilfredsstillende kompetanse og være uavhengige.

Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor skal rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget jf. pkt. 4.

Innlandet Revisjon IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen.

Utvalgets ansvar for tilsyn med revisjonen ivaretas gjennom oppfølging av oppdragsavtalen med vedlegg. Oppdragsavtalen med vedlegg fokuserer på kvalitet og kostnad. Med kvalitet menes blant annet revisors kvalifikasjoner og faglig utførelse samt kommunikasjon mellom revisor og kontrollutvalg.

2 KONTRAKTSPERIODEN

Oppdragsavtalen inngås for perioden **01.01.16 – 31.12.16**.

Oppdragsavtalen for 2017 forhandles høsten 2016.

3 ØKONOMI – BETALING FOR TJENESTER

Nedenfor følger oversikt over aktuelle tjenester med tilhørende stipulert tidsbruk og budsjett:

Avtalen forutsetter følgende timesatser for 2016 med forbehold om godkjenning i representantskapet:

- Regnskapsrevisjon kr 900
- Forvaltningsrevisjon, gjennomsnitt kr 990
 - Forvaltningsrevisjon revisor kr. 900
 - Forvaltningsrevisjon oppdragsansvarlig kr 1.080

I oppdragsavtalen settes bestilte mindre undersøkelser, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll opp på bakgrunn av gjennomsnitt pris, mens avregningene gjøres på grunnlag av benyttet kompetanse.

Tjeneste	Timer	Timepris	Kroner
Regnskapsrevisjon			
Revisjon av kommunens			
1 årsregnskap	445	900	400500
2 Attestasjoner og revisjonsuttalelser	110	900	99000
3 Revisjon av overformynderiet	0	900	0
4 Veiledning/bistand	30	900	27000
SUM 1-5	585	900	526500
Bestilte revisjonstjenester			
5 Bestilte mindre undersøkelser	25	990	24750
6 Forvaltningsrevisjon	300	990	297000
7 Selskapskontroll	0	990	0
SUM	325	990	321750
Annet			
8 Møter i kontrollutvalg og kommunestyre	50	990	49500
SUM	960		897 750

Kommentarer:

- Tjenestene på linje 1-4 og 8 gjennomføres uten nærmere avtale.
- Tjenestene på linje 5-7 utføres etter særskilt bestilling av kontrollutvalget.
- Fakturering og betaling skjer i henhold til selskapsavtalen § 5. Selskapet skal fakturere sine tjenester ut fra reelt medgått ressursbruk på det enkelte oppdrag. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og veiledning m.v. skal forhåndsavtales med den enkelte deltaker i en oppdragsavtale. Deltagerne skal innbetale 1/3 av forhåndsavtalt pris i 3 terminer, henholdsvis pr. 15.01., 15.05. og 15.09.
- Det er knyttet forutsetninger til stipulert tid innenfor revisjon av tjeneste 1 (revisjon av årsregnskapet) og tjeneste 2 (attestasjoner/revisjonsuttalelser):
 - Revisjon av årsregnskapet: Det forutsettes at årsregnskapet avlegges innen 15/2 og årsberetningen innen 31/3 i samsvar med bokføringsloven, kommuneloven og forskrift om årsregnskap og årsberetning. Sammen med årsregnskapet skal det framlegges underbyggende dokumentasjon som bekrefter kommunens balansetall samt avstemming av balansen og de sammenhenger som ellers forventes å være i regnskapet. Videre skal Kontrolloppstilling over innberettede og registrerte beløp foreligge.

- Attestasjoner/revisjonsuttalelser vedrørende kommunens momskompensasjonskrav, spillemiddelregnskaper m.m. forutsettes framlagt for revisor minimum 14 dager før innsendingsfristen. Det skal legges fram nødvendig dokumentasjon i form av talloppsett, regnskapsmateriale og eksempelvis tilsagn, ferdigattester etc. for at revisor skal kunne utføre jobben på en effektiv måte.

3 Dialog mellom revisjonen og kontrollutvalget

Formålet med dialogen mellom revisjonen og kontrollutvalget er at kontrollutvalget får en betryggende sikkerhet for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Innenfor regnskapsrevisjonen skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget får en god forståelse av revisjonsmandatet, planlagte og gjennomførte revisjonshandlinger.

Innenfor bestilte revisjons tjenester skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget og revisjonen har en lik forventinger til tjenesten, herunder lik forståelse av formålet med, rammene for og forventet nytte av bestillingen. Forvaltningsrevisjonsprosjektene skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon med tilhørende veileder. Revisjonen skal informere om vesentlige endringer i premissene for bestillingene.

Kontrollutvalget utferdiger skriftlige bestillinger til bestilte revisjonstjenester.

4 RAPPORTERING

4.1 Formålet med rapporteringen

Revisjonens rapportering til kontrollutvalget skal sikre at kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon for å kunne påse at;

- Kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- Det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- Det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)

4.2 Rapportering av revisjonsordningen

Oppdragsansvarlig revisor skal årlig rapportere at han/hun oppfyller kravet til uavhengighet.

Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget at

- Nytilsatte revisorer oppfyller kravet til vandel
- Nye oppdragsansvarlige revisorer oppfyller kravet til utdanning og praksis

4.3 Rapportering av regnskapsrevisjonen

Formålet med rapporteringen er å gi kontrollutvalget en løpende orientering om revisjonsarbeidet som gir dem et tilstrekkelig grunnlag til å vurdere at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.

Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik (minimumskrav):

- Plan/revisjonsstrategi (høst)
- Statusrapport (vinter)
- Årsavslutning (vår)

Krav og forventninger til innholdet i rapporteringen av regnskapsrevisjonen er utdypet i vedlegg 1.

4.4 Rapportering av bestilte tjenester

Formålet med rapportering av tilleggstjenester, forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller er å sikre at kontrollutvalget:

- Får levert de prosjektene som er bestilt
- Prosjektene er i henhold til bestilling
- Gjennomføring og rapportering skjer i henhold til kommunal revisjonsskikk og etablert og anerkjente standarder på området

Rapportering gjøres hovedsakelig muntlig etter behov i revisjonsprosessen og med skriftlig sluttrapportering med muntlig orientering. Forvaltningsrevisjonsprosjekter skal gjennomføres og rapporteres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

4.5 Økonomirapportering

Innlandet Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8), i tillegg til en årsrapport (31/12).

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertialrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Innlandet Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventa vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

6 ANDRE FORHOLD

Kommunen skal vederlagsfritt stille hensiktsmessig kontorplass og utstyr til disposisjon samt tilgang til nødvendig data.

Innlandet Revisjon IKS skal være medlem av NKRF og er derfor underlagt foreningsbasert kvalitetskontroll. Innlandet Revisjon IKS skal orientere kontrollutvalget om resultatene av kvalitetskontrollene.

Kontrollutvalget og sekretær skal ta eventuell kritikk av revisor eller revisjonen opp med Innlandet Revisjon IKS.

7 VEDLEGG TIL AVTALEN

Avtalen har følgende vedlegg:

- Vedlegg 1: Regnskapsrevisjon: Tjenesteleveranser - forventninger og krav

_____ 2015

Birgit Felde Sevaldrud
Kontrollutvalgsleder

Nordre Land kommune

Bjørg Hagen
Daglig leder

Innlandet Revisjon IKS

Nordre Land kommune

KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT FOR 2016

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS for 2016
2. Forskrift om kontrollutvalg

Vedlagt:

Ja (se vedlegg egen sak)
Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Budsjett for kontroll og revisjon (ansvar 11121, tjeneste 1100), fastsettes med en økonomisk ramme på kr. 1 178 000 med følgende fordeling:

	Konto	Beløp
10800	Fast godtgjørelse	22 000
10801	Møtegodtgjørelse	10 000
10802	Tapt arb.fortjeneste	20 000
10990	Arb.giveravgift	6 000
11001	Aviser/tidsskrifter/faglitteratur	12 000
11151	Beverting møter	3 000
11501	Opplæring/kurs	20 000
11600	Kjøregodtgjørelse	2 000
12 700	Konsulent tjenester ordinær drift (sekretærtjenester)	180 000
13750	Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap (Innlandet Revisjon IKS)	898 000
14290	Momskompensasjon (utgift)	45 000
17290	Momskompensasjon (inntekt)	- 45 000
	Totalt	1 178 000

SAKSOPPLYSNINGER:

Spesielle regler om budsjettbehandlingen i kontrollutvalget:

Bakgrunn for saken er særbestemmelser om behandlingen av kontrollutvalgets budsjett, jf. § 18 i forskrift om kontrollutvalg:

”Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.”

Med bakgrunn i lovverket utformes kontrollutvalgets vedtak som en innstilling til kommunestyret. I praksis oversendes innstillingen til rådmannen som innarbeider dette i sitt forslag til samlet budsjett for kommunen som legges frem for formannskapet senere i høst. Kontrollutvalgets budsjettforslag blir da en del av formannskapetets innstilling til kommunestyret. Informasjon om kontrollutvalgets forslag til egen budsjetttramme skal videre legges ved formannskapetets innstilling til kommunestyret, jf. forskrift om kontrollutvalg.

God praksis tilsier at kommunestyret får kontrollutvalgets budsjett til særskilt behandling dersom formannskapet foreslår en lavere budsjetttramme for kontrollutvalget enn kontrollutvalgets eget forslag. Bakgrunnen for dette er at en eventuell reduksjon av kontrollutvalgets budsjett, foretatt av rådmannen og/eller formannskapet (som begge er underlagt tilsyn av kontrollutvalget), skal bli realitetsbehandlet av kommunestyret.

Budsjettforslag:

Nedenfor følger budsjettforslag for neste år. For sammenligningens skyld er årets budsjett og regnskapstall fra de foregående årene tatt med i oppstillingen.

	Konto	FORSLAG TIL BUDSJETT 2016	Budsjett 2015	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Regnskap 2013
10500	Trekkpliktig godtgjørelse	0	0	300	0	300
10800	Fast godtgjørelse	22 000	22 000	22 050	20 000	21 300
10801	Møtegodtgjørelse	15 000	10 000	9 300	10 000	7 650
10802	Tapt arb.fortjeneste	20 000	18 000	24 331	30 000	18 026
10990	Arb.giveravgift	6 000	5 000	6 593	6 000	6 666
11000	Kontormateriell og rekvisita	0	0	0	0	0
11001	Aviser/tidsskrifter/faglitteratur	12 000	11 000	16 580	9 000	10 500
11151	Beverting møter	3 000	3 000	2 140	3 000	2 007
11205	Tjenestefrikjøp	0	0	0	-	0
11501	Opplæring/kurs	20 000	20 000	6 300	20 000	0
11600	Kjøregodtgjørelse	2 000	2 000	1 442	2 000	559
11704	Ikke oppg.pl. reiseutgifter	0	0	0	0	0
12002	IT, programmer, utstyr	0		0	0	0
12 700	Konsulenttjenester ordinær drift (sekretærtjenester)	180 000	180 000	161 227	170 000	157 609
13709	Kjøp av andre tjenester	0	0	2 600	0	0
13750	Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap (Innlandet Revisjon IKS)	898 000	858 000	673 863	825 000	712 620
14290	Momskompensasjon (utgift)	45 000	45 000	52 956	42 000	53 355
17290	Momskompensasjon (inntekt)	- 45 000	- 45 000	- 52 956	- 42 000	- 53 355
	Totalt	1 178 000	1 129 000	926 726	1 095 210	937 237

Kommentarer til budsjettpostene:

- **Fast godtgjørelse:** Kontrollutvalgets leder gis en godtgjøring på 3 % av ordførerens godtgjøring.,- i tillegg til vanlig møtegodtgjøring. Dette utgjør ca. 22 000.
- **Godtgjørelse folkevalgte:** Medlemmene har kr. 350 i møtegodtgjørelse pr. møte, mens møteleder har kr. 450. Normalt møteaktivitet er 5-6 møter i året. Det budsjetteres med 7 møter slik at man har litt handlingsrom. 5 medlemmer gir kr. 1 850 pr møte, dvs. ca. kr. 13 000 totalt. Det budsjetteres med en liten økning i satsene for neste valgperiode og budsjettposten avrundes til kr 15 000.
- **Tapt arb.fortjeneste:** Regnskapstall fra tidligere år er lagt til grunn. Posten er særlig vanskelig å budsjettere første året etter valget.
- **Arbeidsgiveravgift:** 10,6 % av møtegodtgjørelse.
- **Faglitteratur / abonnement:** Abonnement på fagtidsskriftet "Kommunerevisoren" (5* 350,-) til alle + abonnement på Kommunal Rapport (2 000 pr. abonnement). Samlet ca. 12 000 kroner.
- **Beverting:** Enkel møteservering på hvert møte. Regnskapsført utgift tidligere år er lagt til grunn for budsjetteringen.
- **Tjenestefrikjøp:** Refusjon til arbeidsgivere i f.m. arbeidstakeres deltakelse i kontrollutvalgsmøter. Føres enten som tapt arbeidsfortjeneste eller tjenestefrikjøp, avhengig av hvilke type krav som fremmes.
- **Kurs:** Det er budsjettert med at alle fem medlemmene kan delta på den årlige "Kontrollutvalgskonferansen" i regi av Norges Kommunerevisorforbund (to-dagers seminar med overnatting). Pris pr. person er ca 6500, dvs. ca 32 000 totalt. Dette må ses i sammenheng med første året etter valget, og må ses på som en del av folkevalgtopplæringen.
- **Skyssgodtgjøring:** Dette gjelder kjøregodtgjørelse til/fra møter for kontrollutvalgets medlemmer. I tillegg kommer kjøregodtgjørelse i forbindelse med eventuelle kurs.
- **Kjøp av tjenester fra andre (sekretærtjenester):** Kommunene i Gjøvik- og Hadelandsregionen (8 kommuner) har inngått en felles avtale om kjøp av sekretærtjenester for perioden 2011-2014 (med opsjon 1+1 år). Kostnader til sekretær er i stor grad knyttet opp til utvalgets aktivitet (antall møter, antall saker) og behov for saksbehandling. Budsjettert beløp er basert på erfaringer tidligere år.
- **Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap (Innlandet Revisjon IKS):** Kontrollutvalget er delegert myndighet fra kommunestyret til å inngå avtale om kjøp av tjenester fra Innlandet Revisjon IKS. Det vises til inngått oppdragsavtale for neste år der det er stipulert bruk av 960 timer. Samlet utgjør dette ca. 897 750 kroner. Dette er en økning på 5 % sammenlignet med fjoråret og skyldes økning i timepris.
- **Merverdiavgift:** Merverdiavgift regnskapsføres både som en utgift og en inntekt og får derfor ingen virkning. Mva-pliktig tjeneste (kjøp av sekretærtjenester) er derfor budsjettert eksklusiv mva. Fakturering fra Innlandet Revisjon IKS utløser ikke beregning av mva.

Nordre Land kommune**REFERATSAKER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	Vedlegg:
1. Behandling av saker fra kontrollutvalget i kommunestyrets møte den 23/6-15 - Særutskrift sak 48/15: Revisjonsrapporten «Innkjøp – etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser»	Vedlegg 1
2. Kontrollutvalgets rett til å være til stede i og eventuelt referere fra møter som holdes for lukkede dører (tolkningsuttalelse fra Kommunal- og Moderniseringsdepartementet)	Vedlegg 2
3. Diverse avisartikler	Vedlegg 3
4. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

NORDRE LAND KOMMUNE
SÆRUTSKRIFT

VEDLEGG 1

Saksbeh.:	Jarle Snekkestad	Arkivkode:	601
Saksnr.:	Utvalg		Møtedato
	48/15 Kommunestyret		23.06.201
Lnr.:	9871/15		
Arkivsaksnr.:	15/1570		
Arkivnøkkel:	601		

Saksbehandler: JSN

Utskrift til: Kontrollutvalget

**REVISJONSRAPPORTEN "INNKJØP - ETTERLEVELSE AV LOV OM
OFFENTLIG ANSKAFFELSE"**

Vedlegg:

- Revisjonsrapporten «Innkjøp – etterlevelse om lov om offentlige anskaffelser i Nordre land kommune» (Innlandet Revisjon IKS, april 2015)

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune behandlet saken i sitt møte den 29. mai 2015 som sak 16/2015.

Saken oversendes herved til sluttbehandling i kommunestyret.

Administrasjonens innstilling:

Kontrollutvalget vil råde kommunestyret til å fatte slikt vedtak:

1. Kommunestyret tar revisjonsrapporten til orientering og har merket seg rapportens hovedkonklusjon om at:
 - Kommunen har etablert rutiner som bidrar til å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med lovverket
 - Etterlevelsen av regelverket kan forbedres.

2. Kommunestyre har merket seg at rapporten påpeker brudd på konkurransekrevet for 8 av 22 undersøkte anskaffelser, og at rådmannen i sin uttalelse mener at kun 2 av anskaffelsene er reelle avvik. Uavhengig av dette mener kommunestyret at det fortsatt foreligger et forbedringspotensial, og ber rådmannen om fortsatt å ha fokus på rutiner og prosedyrer for å sikre at konkurransekrevet etterleves. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonsrapportens øvrige anbefalinger om:
- Å sikre at vurderinger ved bruk av unntaksbestemmelsene om konkurranse i regelverket dokumenteres i anskaffelsesprotokollen.
 - Å sikre føring av anskaffelsesprotokoll
 - Å vurdere om det er behov for mer opplæring av ledere/innkjøpere i anskaffelsesreglene.

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune, den 8. juni 2015

Birgit Felde Sevaldrud
Leder kontrollutvalget

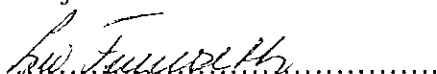
Behandling/vedtak i Kommunestyret den 23.06.2015 sak 48/15

Behandling:

Vedtak:

1. Kommunestyret tar revisjonsrapporten til orientering og har merket seg rapportens hovedkonklusjon om at:
 - Kommunen har etablert rutiner som bidrar til å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med lovverket
 - Etterlevelsen av regelverket kan forbedres.
2. Kommunestyre har merket seg at rapporten påpeker brudd på konkurransekrevet for 8 av 22 undersøkte anskaffelser, og at rådmannen i sin uttalelse mener at kun 2 av anskaffelsene er reelle avvik. Uavhengig av dette mener kommunestyret at det fortsatt foreligger et forbedringspotensial, og ber rådmannen om fortsatt å ha fokus på rutiner og prosedyrer for å sikre at konkurransekrevet etterleves. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonsrapportens øvrige anbefalinger om:
 - Å sikre at vurderinger ved bruk av unntaksbestemmelsene om konkurranse i regelverket dokumenteres i anskaffelsesprotokollen.
 - Å sikre føring av anskaffelsesprotokoll
 - Å vurdere om det er behov for mer opplæring av ledere/innkjøpere i anskaffelsesreglene.

Rett utskrift:
26. juni 2015

Regjeringen.no

VEDLEGG 2

§ 77 nr.7: Kontrollutvalgets rett til å være til stede i og eventuelt referere fra møter som holdes for lukkede dører

Tolkningsuttalelse | Dato: 15.02.2010 | Kommunal- og moderniseringsdepartementet
(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/id504/>)

Sak 09/214

Retten til å være til stede i og eventuelt referere fra møter som holdes for lukkede dører.

Vi viser til brev av 7. januar 2009, hvor det stilles spørsmål om kontrollutvalgets rett til å være til stede i og eventuelt referere fra møter som holdes for lukkede dører.

Departementet beklager den lange saksbehandlingstiden.

Kontrollutvalgets rett til å være til stede i lukket møte Kommunelovens hovedregel er at dersom et folkevalgt organ holder møte for lukkede dører, innebærer det at det kreves en særskilt hjemmel for å kunne være til stede. I tillegg til medlemmer og møtende varamedlemmer, vil for eksempel ordfører og administrasjonssjef (eller representanter for disse) ha en slik rett, jf. kommuneloven § 9 nr. 4 og § 23 nr. 3.

Kommuneloven § 77 nr. 7 lyder:

"Kontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene."

Kontrollutvalget har etter denne bestemmelsen en generell informasjons-, innsyns- og undersøkelsesrett som ikke er begrenset av at opplysningene er taushetsbelagte.

Når det gjelder retten til å foreta undersøkelser, står det lite i forarbeidene om hva som ligger i dette. I Ot.prp. nr. 70 (2002-2003) s. 106 står det at *"kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser i kommunens eller fylkeskommunens virksomhet. Det er kontrollutvalget som bestemmer hvilke undersøkelser som er nødvendige"*. Hvorvidt kontrollutvalget kan kreve å få være til stede i et lukket møte i et folkevalgt organ, er ikke direkte omhandlet i forarbeidene eller i merknadene til de aktuelle bestemmelsene. Departementet mener imidlertid at kontrollutvalgets funksjoner og hensynet til en forsvarlig utførelse av utvalgets oppgaver tilsier at utvalget bør ha rett til å være til stede i et lukket møte i et folkevalgt organ, dersom kontrollutvalget anser dette for nødvendig. Dersom utvalget skulle nektes å være til stede i et lukket møte, kan dette medføre at utvalget får begrensede muligheter til å utføre sine oppgaver. Departementet finner at reelle hensyn tilsier at kontrollutvalget bør ha adgang til lukkede møter i folkevalgte organer. Bestemmelsens ordlyd åpner også etter vårt syn for en slik tolkning. Departementet antar på denne bakgrunn at kommuneloven § 77 nr. 7 gir kontrollutvalget rett til å være til stede i lukkede møter.

Et spørsmål er om denne møteretten omfatter så vel kommunestyret som underordnede folkevalgte organer. Ordlyden i bestemmelsen "*hos kommunen*" taler for at retten til å være til stede gjelder alle organer i kommunen. Det samme gjør etter departementets vurdering formålet med bestemmelsen. På den annen side fører kontrollutvalget tilsyn med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, jf. kommuneloven § 77 nr. 1. Dette innebærer at kontrollutvalget prinsipielt ikke har et tilsynsansvar overfor kommunestyret selv, ettersom kontrollutvalget er underordnet kommunestyret, jf. merknadene til kontrollutvalgskonferansen § 4. Dette kan tale for at kontrollutvalgets rett etter § 77 nr. 7 ikke gjelder overfor kommunestyret. Opplysninger som fremkommer i kommunestyret kan imidlertid være av betydning for kontrollutvalgets tilsyn med administrasjonen og øvrige folkevalgte organer. De beste grunner taler således etter departementets vurdering for å legge til grunn at kontrollutvalgets undersøkelsesrett mv. etter § 77 nr. 7 også gjelder i forhold til møter i kommunestyret. Departementet antar derfor at bestemmelsen i utgangspunktet gir kontrollutvalget rett til å være til stede på lukkede møter i så vel kommunestyret som underordnede folkevalgte organer.

Forholdet mellom kommunestyret og kontrollutvalget legger imidlertid etter departementets vurdering en begrensing på hvor fritt kontrollutvalget kan operere i forhold til kommunestyret. I merknadene til kontrollutvalgskonferansen § 4, jf. rundskriv H30/05, uttaler departementet følgende:

"Kontrollutvalget er direkte underordnet kommunestyret [...], og utøver kontroll og tilsyn på vegne av dette, jf. kommuneloven § 77 nr. 1. I dette ligger at kommunestyret [...] kan gi generelle eller spesielle instruksjoner for kontrollutvalgets virksomhet."

Etter departementets syn innebærer dette at selv om kontrollutvalget i utgangspunktet kan kreve å være til stede på et møte i kommunestyret som holdes for lukkede dører, så kan kommunestyret likevel instruere kontrollutvalget om å ikke benytte seg av denne retten.

Om det kan refereres fra et lukket møte i kommunestyret

Det er lagt til grunn at det at et møte i kommunestyret eller et annet folkevalgt organ går for lukkede dører, ikke i seg selv medfører at folkevalgte får taushetsplikt om det som fremkommer i møtet, jf. departementets veileder H-2112 Taushetsplikt for folkevalgte punkt 3.3 (vedlagt). Forbud mot å viderebringe opplysninger vil kun gjelde opplysninger som er underlagt taushetsplikt i lov eller i bestemmelser gitt i medhold av lov.

Som gjort rede for over, antar departementet at kontrollutvalget med hjemmel i kommuneloven § 77 nr. 7 har rett til å overvære et møte som holdes for lukkede dører i så vel kommunestyret som underordnede folkevalgte organer. Denne retten kan kontrollutvalget velge å utøve selv som organ, men kontrollutvalget kan også etter departementets mening la et medlem av kontrollutvalget utøve denne retten på vegne av kontrollutvalget. Dersom kontrollutvalget peker ut et medlem av kontrollutvalget til å være til stede på et slikt møte, vil vedkommende person være til stede på møtet som representant for kontrollutvalget med oppdrag å innhente opplysninger om en sak som behandles i møtet. Dersom vedkommende ikke skulle kunne bringe taushetsbelagte opplysninger som kom frem i møtet videre til øvrige medlemmer av kontrollutvalget, ville dette sterkt svekke kontrollutvalgets muligheter til å utføre sine lovpålagte oppgaver. Det kan være naturlig å lese inn en forutsetning i denne bestemmelsen om at slike opplysninger kan bringes videre til øvrige medlemmer av kontrollutvalget, i den grad dette er nødvendig for å ivareta kontrolloppgaven.

Departementet antar således at i de tilfeller vedkommende representant i kontrollutvalget har fått i oppdrag å være til stede i kommunestyret for å innhente opplysninger i en sak med hjemmel i kommuneloven § 77 nr.7, vil vedkommende kunne viderebringe taushetsbelagte opplysninger som er nødvendig for å gjennomføre kontrollutvalgets oppgaver, til øvrige medlemmer av kontrollutvalget.

Forvaltningsloven § 13 b nr. 4 inneholder en bestemmelse om at taushetsplikt etter § 13 ikke er til hinder for at opplysningene brukes i forbindelse med revisjon eller annen kontroll med forvaltningen. I Forvaltningsloven med kommentarer (4. utgave 2009) av Geir Woxholth omtales bestemmelsen slik:

"Bruken av unntaket for kontroll med forvaltningen er heller ikke knyttet til spesielle betingelser. Kontrollens formål er derfor uten interesse så lenge det står i sammenheng med forvaltningens oppgaver og arbeid. Det er også i prinsippet uten betydning hvilket organ som forestår kontrollen, og hvilket organ kontrollen rammer. Hvorvidt kontrollorganet har myndighet til å utøve kontrollen, må undersøkes i forhold til de kompetanse- og pliktregler som gjelder for ordningen.

Unntaket gjelder videre uavhengig av hvordan den enkelte kontroll skjer – ved bruk av inspektører, dokumentkontroll, arkivkontroll mv. Også unntaket for kontrollordninger gjelder både intern og ekstern kontroll. Til internkontrollen hører her både overordnet myndighets kontroll med arbeidet i underordnede organer og kontroll innen det enkelte organ."

Etter departementets vurdering peker både bestemmelsens ordlyd og den refererte litteraturen i retning av at forvaltningsloven § 13 b nr. 4 åpner for at taushetsbelagte opplysninger som er mottatt i et kommunestyremøte, kan bringes videre til medlemmene av kontrollutvalget. Dette under forutsetning av at opplysningene skal benyttes av kontrollutvalget i deres kontroll med den kommunale forvaltningen.

Vi gjør oppmerksom på at det er Justisdepartementet som har det overordnede forvaltningsansvaret for forvaltningsloven.

Departementet vil avslutningsvis understreke at den enkelte har et selvstendig ansvar for ikke å levere ut opplysninger som er underlagt taushetsplikt, unntatt i tilfeller hvor slik utlevering er hjemlet i loverket.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

VEDLEGG 3

Målingene i Kommune-Norge er nesten uunnværlige verktøy. I dag inviterer Kommunal Rapport til **SAMLING** for å få enda bedre målinger om kommunale tjenester.

Gode målinger må brukes

Ukas
kommentar
Ole Petter
Pedersen

Redaktør i
Kommunal Rapport
ole.petter@kommunal-
rapport.no

I dag, torsdag, møtes rundt 100 mennesker til det som er den første konferansen i Kommunal Rapports regi noensinne. At emnet er måling i Kommune-Norge, er slett ikke tilfeldig.

Som mediehus med fire ulike redaksjonelle produkter skal Kommunal Rapport sette kritisk og god journalistikk først - hvilket også er til det beste for Kommune-Norge. Vi har lange tradisjoner for å sette målinger av Kommune-Norge i høyetet. Allerede i 2002 var våre journalister ledende i å sette søkelys på hemmeligholdet rundt resultater i skolen.

Siden har vi på ulike måter jobbet med denne problemstillingen. Kommunebarometeret har vokst til å bli den desidert største redaksjonelle enkeltsatsingen vår. Hensikten er å både bidra med kritisk søkelys på hvordan Kommune-Norge bruker sine ressurser, og å løfte fram kommuner som ser ut til å ha noe å lære bort.

I dag utnevner vi Oppdal til årets vinner av Kommunebarometeret, målingen vi har arbeidet med i seks år. I tillegg framhever vi Ullensvang, som den som har hoppet flest plasser på totaltabellen, ifølge 2015-utgaven av barometeret. Når vi nå ønsker velkommen til en gratis konferanse, som sendes live på nett for dem som ikke har anledning til å være til stede, er det helt i tråd med våre tradisjoner at målinger er emnet.

Målinger forteller ikke alt, og mye som er interessant blir ikke målt. Men det som faktisk måles, må vi kunne bruke til å sammenlikne kommunene. Hvis ikke, hva er vitsen med målingen?

Innbyggerne er både Kommune-Norges kunder og eiere. Hvordan kommunen driver, må innbyggerne ha fullt innsyn i. Kommunebarometerets hensikt er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer. Det kan umulig gi alle svarene, men det er heller ikke meningen. Poenget er å bidra til en bedre og mer opplyst offentlig samtale om bruken av dine og mine skattepenger.

Målinger kan misbrukes, vil noen hevde. Noen, kanskje særlig blant dem som kommer

dårlig ut på Kommunebarometeret, vil også kritisere metodikken. Nettopp derfor inviterer vi også til en konferanse om målinger generelt og Kommunebarometeret spesielt. Vi ønsker å gjøre vår måling enda bedre.

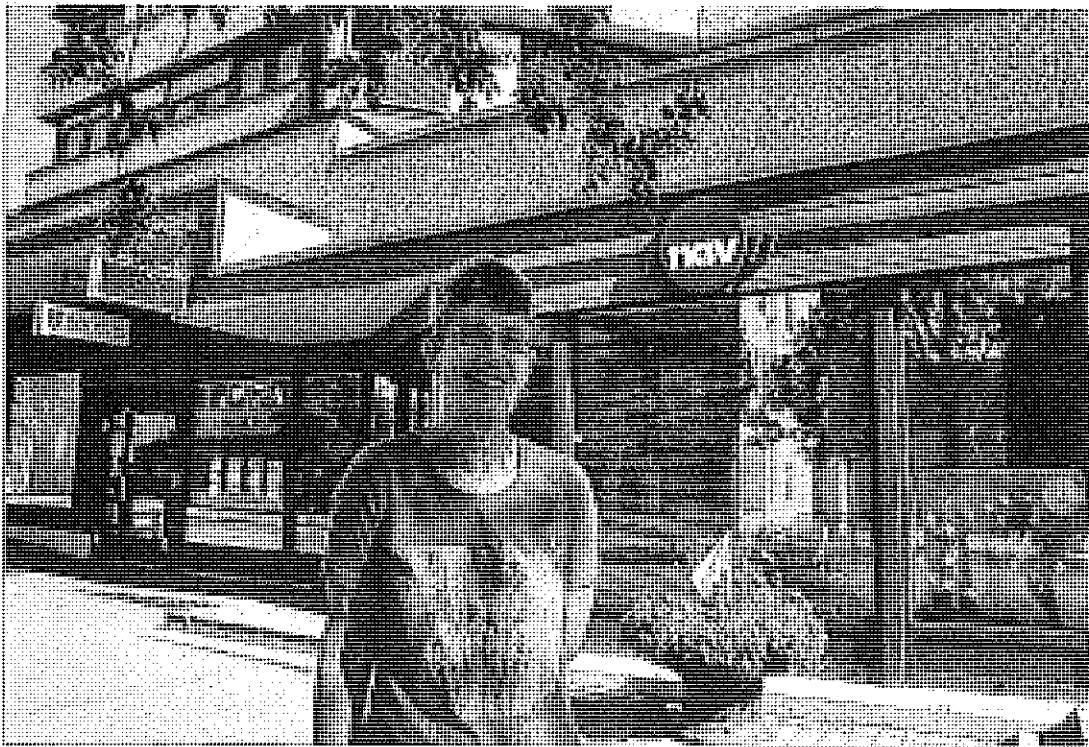
Svært mye av målingene i Kommune-Norge handler om helt andre ting enn etterspørsel. Det er synd

Men enda viktigere: Vi ønsker å bidra til at gode målinger blir brukt og får konsekvenser. Dessuten er det mitt håp at Kommunal Rapport, ved å jobbe så omfattende med målinger, kan bidra til at staten og KS i neste omgang enes om å måle viktigere ting enn det som kommer fram i dag.

Etterspørsel fra kundene og eierne er noe av det som er mest fraværende i Kommunebarometeret. Svært mye av målingene i Kommune-Norge handler om helt andre ting enn etterspørsel. Det er synd. Ikke fordi innbyggerne skal få alt de peker på i det kommunale utvalget av tjenester, men fordi enhver virksomhet må forholde seg til virkeligheten.

Blir det flere eller færre som søker om forsterket opplæring? Blir kunnskapsnivået til elevene på 8. trinn høyere eller lavere? Er det pårørende eller gamle selv som søker om sykehjemsplass, og er det flere eller færre som søker nå enn i fjor?

Nasjonalt er det ingen som viser nok interesse for disse spørsmålene. Å skape en møteplass hvor gode ressurspersoner i Kommune-Norge kan møtes og diskutere verdien av målinger og hvordan vi måler på en god måte for innbyggerne, er et naturlig steg for Kommunal Rapports redaksjonelle virksomhet.

STÅTT PÅ Synnøve Flått jobber for at flått muligst skal få det best mulig.

FOTO: TOR ARNE BREKNE

■ Ny Nav-sjef i Nordre Land

Klar for nye utfordringer

DOKKA: I over 40 år har Synnøve Flått (66) arbeidet for å forbedre det offentlige tjenestetilbudet.

TOR ARNE BREKNE
redaksjonen@aa.no

Flåtts omfattende merittliste tatt i betraktning er det lett å påstå at Nordre Land har truffet innertier da de fikk hyret henne som ny Nav-leder.

Flått var i sin tid med på å jobbe fram konseptet Nav som etat, hun har etablert regionkontorer i Nord-Gudbrandsdal og Valdres, og nå forlater hun en stilling i Nav Oppland for å gyve løs i Nordre Land.

Endringsorientert

Flått er klar på at Nav som etat må endre seg i takt med samfunnet for å kontinuerlig gi det best mulige tilbudet til sine brukere.

- En av utfordringene vi har nå er å få så mange som mulig

til å hjelpe seg selv gjennom elektroniske skjemaer og innleveringer, sier Flått.

Dette vil åpne mulighetene for at Nav-kontorene kan endres fra å være skjemaveiledere til å bli fasilitatorer og mellommenn mellom for eksempel arbeidstakere og arbeidsgivere, samt gi bistand til de brukerne som trenger det mest.

Innbyggerne viktigst

Flått presiserer at det er viktig at kommunen ser på Nav-kontoret som en del av tilbudet i kommunen, ikke en statlig etat.

Hun er opptatt av samarbeid mellom Nav, arbeidsgiver og arbeidstaker, som må til for å forhindre at antallet som ender opp som arbeidsuføre eller på arbeidsavklaringspenger økes.

- Aktivitet og oppfølging i sykmeldingsperioden har avgjørende betydning for å få arbeidstakeren tilbake i jobb før det går for lang tid, forklarer Flått.

Som et verktøy for å mulig-

gjøre dette ble det tidligere i år etablert et markedsteam innad i Nav for hele Gjøvikregionen, som skal jobbe for å bedre kontakten med arbeidslivet og flytten av arbeidskraft over kommunegrensene.

Mange arbeidsgivere i akseptabel pendleravstand øker sjansene for å finne en arbeidsgiver og arbeidsoppgaver som passer den enkelte, uten at man behøver å flytte.

Holder ut

Synnøve Flått hadde egentlig vurdert å trappe ned da hun var ferdig med å jobbe for Nav Valdres som 62-åring, men så kom Toten på banen og ropte etter en erfaren leder til sitt Nav-team.

Etter et toårsengasjement der ble det ytterligere to år for Nav Oppland på Lillehammer, før hun nå omsider vender «hjem» til Dokka.

- Jeg ser for meg to-tre år til her, men så tror jeg det holder, sier Synnøve Flått.

KIN

INDR

KARBO
KOFFEIN
Originaler

KIN

300 g

KIN

Kjøp kjøp

Publisert på *kommunal-rapport.no* (<http://kommunal-rapport.no>)

Trodde de betalte reelle fakturaer

Av Henning Aarset ^[1]

1. juli 2015 - 14:09

(Oppdatert: 1. juli 2015 - 14:09)

Forfatter(e):

Henning Aarset ^[1]

Ingress:

En rekke kommuner og kommunale virksomheter har betalt store beløp til svenske nettkataloger. Kommunene trodde de mottok reelle fakturakrav fra kjente leverandører. Det viste seg ikke å være tilfellet.

I forrige uke kunne Kommunal Rapport avsløre at et titalls kommuner og fylker hadde mottatt annonsetilbud som omtrent var identiske med fakturakrav ^[2] fra det norske selskapet Onlineopplysningen AS. Men det er ikke bare norske selskaper som har benyttet denne metoden for å få Kommune-Norge til å betale.

Ved hjelp av Leverandørdatabasen ^[3] har Kommunal Rapport gjennomgått 24 faktura-liknende reklametilbud fra utenlandske aktører som har forsøkt, og i de fleste tilfeller lyktes, med å få norske kommuner og kommunale virksomheter til å betale for annonsering på nett. Svenske aktører viser seg å være blant verstingene. De sender mange faktura-liknende tilbud på relativt høye beløp. Og Kommune-Norge betaler.

Ble lurt

Kongsbakken videregående skole i Tromsø mottok på høsten 2013 en slik «faktura» på 1.596 euro. Den ble etter litt fram og tilbake betalt 6. januar 2014 fordi de trodde det var et reelt fakturakrav. Totalt betalte skolen 9.426 norske kroner til det svenske selskapet All Business Online Sweden AB, bekrefter regnskapsavdelingen i Troms fylke. Betalingen var for en liten annonserubrikk på den svenske nettsiden viinorden.com. Nettsiden, som blant annet ordrett kopierer anerkjente svenske nyhetsmediers innhold, tilbyr virksomheter dyre annonseplasser på en nettside som antakelig har svært lav eller ingen trafikk.

– Vi oppdaget at det var noe som ikke stemte, men da var den alt betalt, sier rektor Kjell Olav Mentzoni, ved Kongsbakken videregående skole.

Selv om navnet hans står som referanse på fakturaen kan han ikke huske i det hele tatt å ha snakket med noen fra selskapet.

– Slike referanser er ofte bare tull. Og dersom jeg har snakket med noen derfra har jeg aldri bestilt noe av dem, sier rektoren.

Han forklarer at de stadig vekk får henvendelser fra det han betegner som svindelaktører.

– Vi ble lurt, men vi har i alle fall lært av dette. Nå sier vi konsekvent nei takk til alt og vi har skjerpet våre rutiner, sier Mentzoni.

I etterkant har skolen fått enda en faktura, denne har de klart å stoppe.

Også Skjervum helse- og omsorgssenter i Gran kommune har betalt et tilsvarende fakturaliknende tilbud fra det svenske selskapet. Også de ble fakturert for 1.596 euro eller rundt 9.500 kroner vinteren 2013 med datidens valuta.

Advarer mot firma

Interesseorganisasjonen Svensk Handel har tidligere gått ut og advart mot og svartelistet firmaet bak Vi i Norden–All Business Online Sweden AB.^[4] Hvor mange som har betalt slike fakturaliknende tilbud er ukjent. Anslag fra Svensk Handel viser at «fakturabransjen» totalt sett årlig henter inn 1,2 milliarder svenske kroner fra virksomheter og bedrifter i Sverige ved å sende tilbud som likner på fakturakrav. Hvor mye som kommer fra godtroende virksomheter og bedrifter i Norge sier anslaget ingen ting om, men det antas at beløpet er betydelig.

Betalte regningene

All Business Online Sweden AB er ikke de eneste som forsøker seg på norske virksomheter. Skedsmo videregående skole mottok og betalte «fakturaer» på henholdsvis 18.322 kroner og 17.483 kroner i 2012 og 2013 for annonsering på nettstedet Branschkontakt.com.

Det svenskeide nettstedet ble avvirket i oktober 2013, men da det var i drift ble det automatisk oppdatert med innhold de hentet fra andre steder. Skolen ble fakturert for annonseplass på nettsiden. Begge blankettene framstår som reelle fakturakrav, og den første gir inntrykk av at dette er den siste fakturaen i et allerede eksisterende betalingsløp.

– Hva som skjedde i akkurat denne saken vil jeg ikke spekulere over, og jeg ønsker ikke å være etterpåklok på andres vegne. Jeg begynte som rektor like etter at disse ble betalt, sier rektor Stein Pettersen.

Pettersen forteller at skolen, i likhet med mange andre virksomheter, mottar tilbud forkledd som fakturaer.

– De aller aller fleste klarer vi å avdekke, men det vil alltid være slik at så lenge det sitter mennesker i et system så er man aldri 100 prosent sikret mot at det skjer feil.

Han understreker at de aller fleste innkjøp til skolen skjer på rammeavtaler og at de derfor lettere oppdater useriøse aktører.

Jukseside

Bak domenet Branschkontakt.com sto Stockholmsbaserte Sthln Reklamhantverk & Produktion AB som ble slått konkurs i 2014.

Litt merkelig er det at norske videregående skoler skulle ha noen glede av å være oppført i et svensk bransjekontakt-nettsted uten særlig innhold. Selv om nettsiden for lengst er slettet har Kommunal Rapport fått et innblikk i det nettsiden en gang inneholdt. Ved hjelp av web.archive.org, en arkivtjeneste drevet av en ideell organisasjon som lagrer nettsideinnhold på bestemte tidspunkt, kommer det tydelig fram hvilke innhold nettsiden en gang hadde.

Saken fortsetter under bildet. (klikk på bildet og du sendes til web.archive.org)

En pressemelding fra det svenske lærerforbundet som krever bedre utdannete lærere, en pressemelding fra Luleå tekniska universitet om balansen mellom forskning og utdanning og en artikkel om en hemmelige labyrinten i Egypt. Samtlige saker på nettsiden er hentet i sin helhet fra andre nettsider.

Flere selskap

Sthlm Reklamhantverk & Produktion AB står som avsender av fakturaen til Skedsmo videregående skolen, men det var et annet selskap som mottok pengene. Det svenske selskapet S.R.P. AB, som for øvrig ikke lar seg spores opp verken blant aktive eller slettete selskap i det svenske selskapsregisteret, var det som mottok pengene fra Skedsmo videregående. Å opprette et virvar av selskapet er et gammelt triks for gjøre det vanskeligere for dem som forsøker å spørre opp de reelle mottakerne. Kommunal Rapport har forsøkt forskjellige kanaler for å finne de ansvarlige bak selskapene uten å lykkes.

– Noe som ikke stemte

Skedsmo videregående skolen er ikke den eneste skolen under Akershus fylkeskommune som har betalt til faktura-aktørene. Også Romerike Folkehøyskole mottok det som ser ut som den siste i rekken av flere fakturaer, selv om dette var den første og eneste de fikk.

Skolen ble bedt om å betale denne siste fakturaen på 15.242 kroner. Denne fakturaen er midlertidig ikke fra Sthlm Reklamhantverk & Produktion AB, selv om også denne oppføringen gjelder Branschkontakt.com og ble sendt i samme tidsrom.

Ifølge denne fakturaen er avsender nå Nordisk Utbildning, men mottaker av penger som eventuelt blir betalt er det svenske selskapet D.L Förlag AB. Også dette selskapet er nå gått konkurs. Ifølge Bolagsverket, svenskenes svar på Brønnøysundregistrene, gikk selskapet konkurs i 2013. All kontaktinformasjon til selskapet derimot er det sammen som for S.R.P. AB, mottakeren av pengene fra Skedsmo videregående.

Domenehai

Nordre Land kommune**RAPPORT: EVALUERING AV KONTROLLUTVALG OG KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.06.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Deloitte sin presentasjon av rapporten på Kontrollutvalgskonferansen 2015 Vedlegg 1
2. Rapport: Evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariater Ikke vedlagt.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Rapporten «Evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariater», utarbeidet av Deloitte på oppdrag fra Kommunal og moderniseringsdepartementet i 2014, tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn/oppsummering:**

Rapporten ble omtalt for kontrollutvalget tidligere i år som en del av presentasjon av hovedtrekkene fra Kontrollutvalgskonferansen (februar 2015). Kontrollutvalget ba da om at rapporten ble lagt frem som egen sak for kontrollutvalget (jf. vedtak i KU-sak 06/2015).

Selve rapporten er på 198 sider og legges ikke ved i sin helhet. Hovedtrekkene i rapporten ble presentert av Deloitte på Kontrollutvalgskonferansen 2015. Til kontrollutvalget er det valgt å benytte denne presentasjonen til gjennomgang og drøfting i møtet. Utvalgssekretær presenterer rapportens hovedpunkter i møtet.

Kort om rapporten:

Revisjons- og rådgivningsfirmaet Deloitte har, på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, gjennomført en evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat i kommunene. Rapporten tegner et bilde av at kontrollutvalgene i stor grad fyller sin funksjon i kommunene på en god måte.

Siktemålet med evalueringen er å styrke kunnskapsgrunnlaget om sentrale deler av den kommunale egenkontrollen.

Rapporten er oversendt Kommunelovutvalget. Den skal danne grunnlag for Kommunelovutvalgets vurderinger av egenkontrollen og videre utvikling av egenkontrollregelverket.

Deloitte.

Evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat

NKRFs kontrollutvalgskonferanse

Gardermoen, 5. februar 2015

Bire Bjørkelo, Director i Deloitte

Deloitte.

Evaluering
Kontrollutvalg og
kontrollutvalgssekretariat

Desember 2014

Agenda

- **Organisering** av kontrollutvalgene
- **Planlegging** av kontrollarbeidet
- **Gjennomføring** av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- **Oppfølging og effekt** av kontrollarbeidet
- **Høring** som kontrollform
- **Kontrollutvalgssekretariatet** som kontrollutvalgets støttespiller

Mandatet for evalueringen var bredt og skulle favne om en rekke tema,

Men det er likevel flere områder som ikke var en del av mandatet og som vi heller ikke har sett på. Som blant annet:

- Regnskapsrevisjon
- Revisjonsordning

Øke kunnskapen om kontrollutvalgets rolle i den kommunale egenkontrollen gjennom å kartlegge kontrollutvalgenes arbeid og utvalgenes betydning for kontroll, endring og læring i forvaltningen.

Datainnsamling og metode

Tre spørreundersøkelser

- **Rådmenn og kontrollutvalgsledere**
 - 180 kommuner og 10 fylkeskommuner
 - Trukket i fem grupper (strata) for å få tilstrekkelig representasjon av store kommuner (store kommuner er derfor overrepresentert)
 - Svarprosent: kontrollutvalgsledere 57 % og rådmenn 56 %
- **Sekretariater**
 - Sendt alle sekretariat
 - 85 % har svart, og disse «representerer» 93 % av kontrollutvalgene

Dybdeundersøkelse

- **Syv (fylkes-)kommuner**
 - Ikke ment å være representative, men valgt fra syv ulike «sekretariatsdistrikt»
 - Intervjuer av rådmenn, ordfører, kontrollutvalgsleder og -sekretær
 - Oversendt dokumentasjon (referater, planer, rapporter mv.)
 - Gjennomgang av et utvalg selskapskontroller og forvaltningsrevisjoner

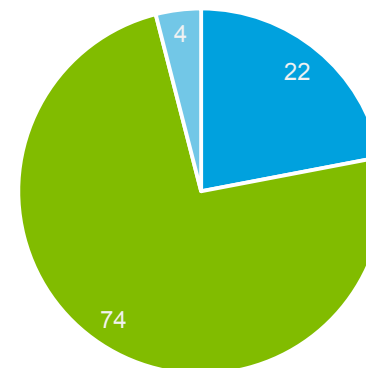

OM KONTROLLUTVALGENE

Sammensetning av kontrollutvalgene

- **De fleste kontrollutvalg består av fem medlemmer**
 - Vekst i gjennomsnittlig antall medlemmer siden forrige valgperiode
 - Halvparten av småkommunene har tre medlemmer
- **Kontrollutvalgsleder blir som hovedregel valgt fra «opposisjonen»**
 - Kun 6 % av kontrollutvalgsledere kommer fra samme parti som ordfører.
 - 59 % av utvalgene har flertall fra «opposisjonen»,
 - Uavhengig av sammensetning så mener nesten samtlige at kontrollutvalget skiller mellom politiske og kontrollfaglige hensyn
- **43 % av kontrollutvalgslederne er kommunestyremedlem**
 - Flertallet av sekretariatene mener at kontrollutvalget fungerer bedre om leder er medlem av kommunestyret (64 %)
 - De fleste utvalg har ett medlem fra kommunestyret. 26 % har to medlemmer fra kst, mens 6 % har tre eller flere

Antall medlemmer i kontrollutvalg

■ 3 medlemmer ■ 5 medlemmer ■ Over fem medlemmer

- Bør som hovedregel bestå av fem medlemmer.
- Hensiktsmessig at leder for kontrollutvalget kommer fra et annet parti enn ordfører.
- Kan være en fordel om utvalgsleder er kommunestyrerepresentant .
- Vurdere valgbarheten til ansatte som ikke er i en lederposisjon eller i rådmannens stab.

Et verv for de mest erfarne?

I alle fall ikke for pyser!

• Betydelig erfaring fra kommunepolitikken

- 57 % av kontrollutvalgslederne sitter i kontrollutvalget for første gang,
- Men et flertall av kontrollutvalgslederne har betydelig erfaring fra kommunepolitikken.
- Kun 15 % av kontrollutvalgslederne har ikke erfaring fra en eller flere perioder i kommunestyret.

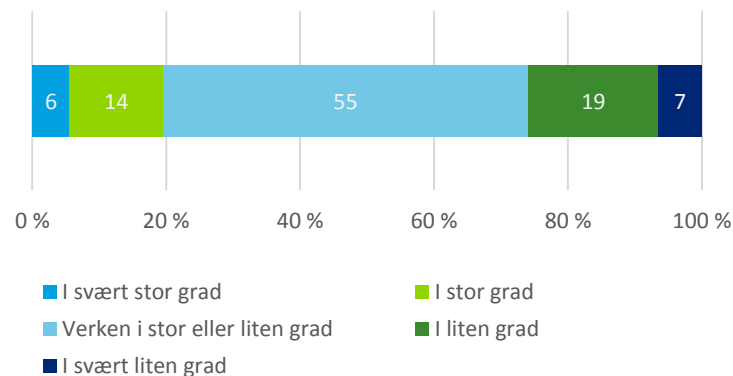
• God kompetanse og engasjement

- Til sammen 89 % av KU lederne mener at utvalget har nødvendig kunnskap til å ivareta sitt kontrollansvar.
- Sekretariatene er litt mindre positiv.
- Er det behov for kompetansekrav?

• Flere utvalgsledere gir uttrykk for at kontrollutvalget ikke er et attraktivt utvalg for politikere, men 43 % blir gjenvalgt

- Får ikke «drive politikk».
- Mer interessant med ⁶erfaring

Oppleves kontrollutvalget som et attraktivt utvalg for politikerne?

Vanskelig å stille kompetansekrav til et politisk oppnevnt utvalg. Kompetansekrav bør begrenses til revisjon og eventuelt sekretariat.

Det er derimot viktig å tilby kontrollutvalgsmedlemmer kurs og opplæring i kontrollarbeidet.

PLANLEGGING AV KONTROLLARBEIDET

De fleste utarbeider en overordnet analyse, men omfang, form og innhold varierer

- **De aller fleste kontrollutvalg gjennomfører overordnet analyse**

- 79 % for forvaltningsrevisjon
- 62 % for selskapskontroll.
- Flere utvalg ruller disse analysene i løpet av perioden (40 % for forvaltningsrevisjon).

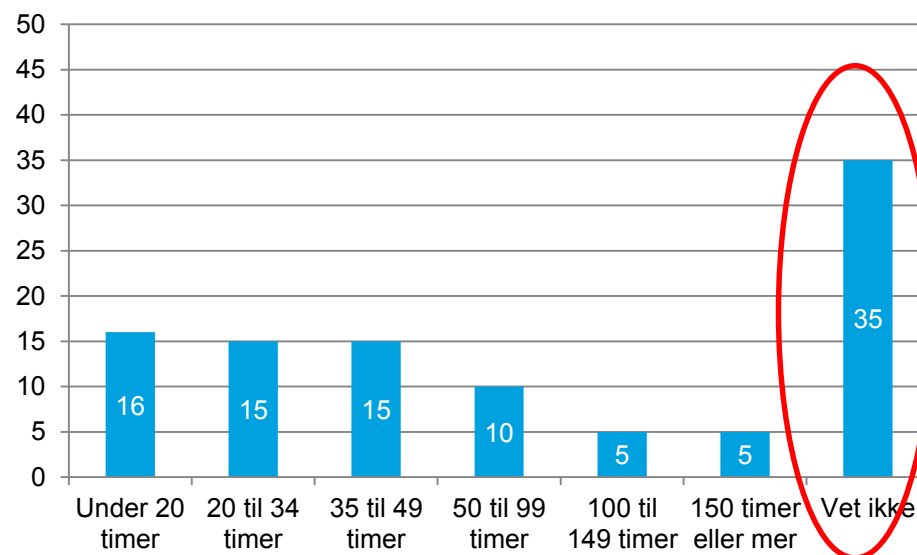
- **Mange kjenner ikke omfanget, og det er stor variasjon i timebruk.**

- Heller ikke sekretariatet kjenner omfanget
- Under 20 timer til over 150 timer

- **Variasjon i form og innhold**

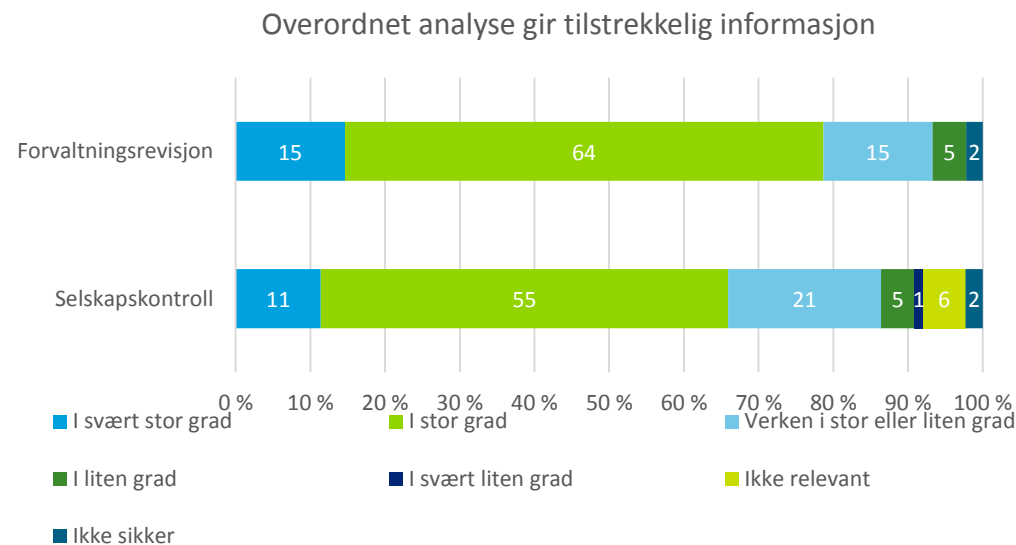
- Ikke alle utarbeider et eget analysedokument
- Datagrunnlag
- Involvering av kontrollutvalget
- Involvering av rådmann
- Hvordan analysere risiko og vesentlighet?

«Man kan ikke planlegge risiko i fire år frem, og å velge prosjekt for fire år høres rart ut. Å si hva vi sliter med om fire år er spådomskunst, og vi finner det derfor mer formålstjenlig å ta analysen for ett år i slengen». (Kontrollutvalgssekretær)

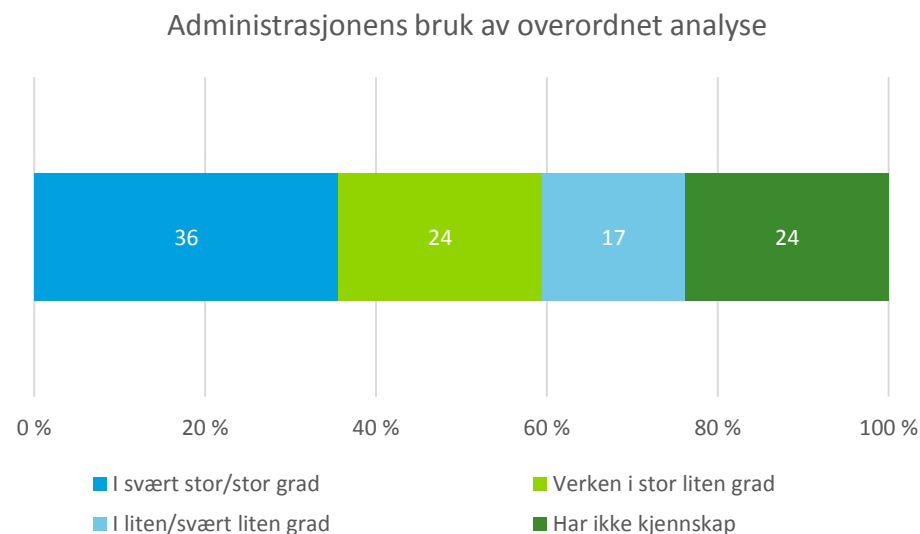
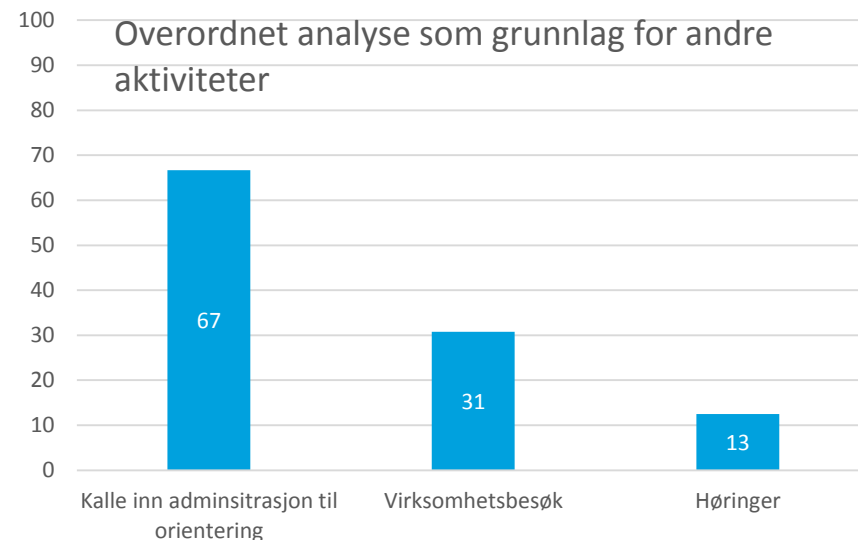
Overordnet analyse blir benyttet til å utarbeide planer

- Et klart flertall mener at **analysene gir tilstrekkelig informasjon** til å prioritere og velge ut forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller
- Overordnet analyse for **forvaltningsrevisjon blir oppfattet som bedre enn tilsvarende analyse for selskapskontroll.**
 - Ikke like etablert ordning
 - Omfanget av eierskap varierer mellom kommunene
- Halvparten av rådmennene som er kjent med overordnet analyse mener den gir en god oversikt over risikoområder i kommunen.

Overordnet analyse brukes også til andre aktiviteter

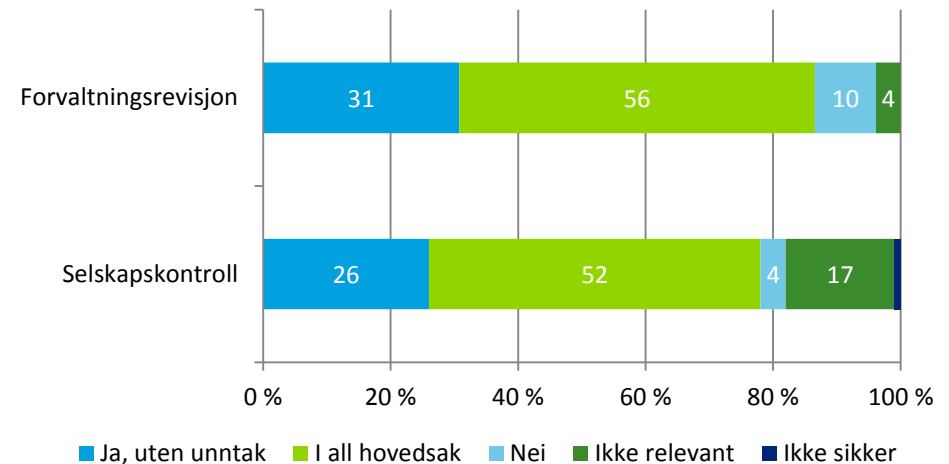
- **Overordnet analyse avdekker flere risikoforhold enn det som ender opp som forvaltningsrevisjoner eller selskapskontroller.**
- **Overordnet analyse blir brukt som grunnlag for andre kontrollaktiviteter i kontrollutvalget.**
 - Spesielt gjelder dette for å invitere rådmannen til å gi kontrollutvalget orienteringer om utvalgte saker
- **Overordnet analyse blir brukt i rådmannens internkontrollarbeid**
 - En tredjedel av rådmennene benytter seg av overordnet analyse i sitt internkontrollarbeid.
 - Bruk henger sammen med involvering.

Planene følges

- Nesten alle kontrollutvalg har planer
- Kommunestyret vedtar planene uten store endringer.
- De fleste kontrollutvalg får mandat til å endre planene
- Prioriteringsrekkefølgen i planene blir likevel i all hovedsak fulgt av kontrollutvalgene (selv om ikke alle prosjektene blir gjennomført).
- også her en forskjell mellom forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

Følges prioriteringsrekkefølgen i planene

Overordnet analyse legger føringer for hvilke prosjekter og eventuelt andre kontrollaktiviteter kontrollutvalgene utfører.

Kvaliteten på overordnet analyse er viktig for å sikre at de prosjektene og de kontrollaktivitetene som kontrollutvalget gjennomfører er rettet mot de **viktige** og **riktige** aktivitetene.

Overordnet analyse er i seg selv en viktig kontrollaktivitet

GJENNOMFØRING AV
FORVALTNINGSREVISJON OG
SELSKAPSKONTROLL

Vekst i antall prosjekter, men ikke alle gjennomfører årlig forvaltningsrevisjon (eller selskapskontroll)

Forvaltningsrevisjon

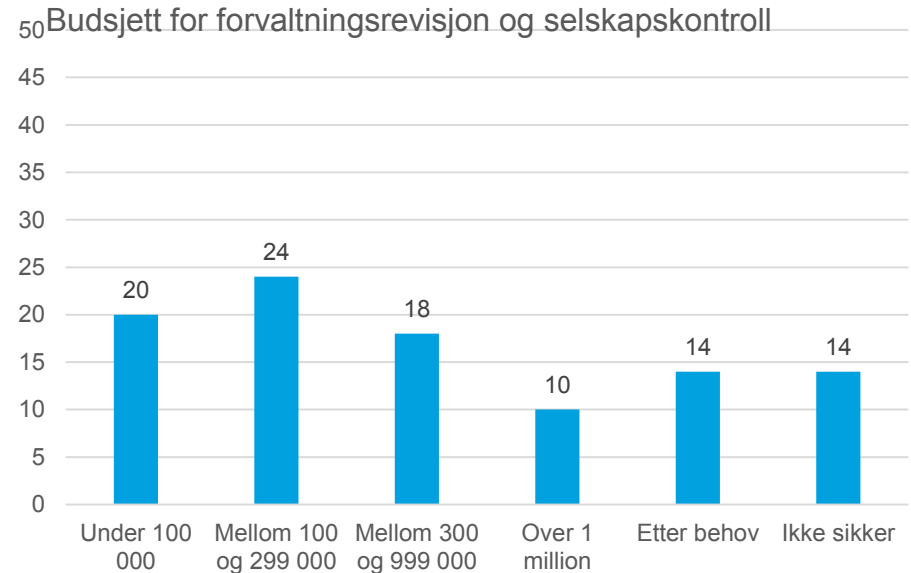
- **De fleste kontrollutvalg gjennomfører 1-2 forvaltningsrevisjonsprosjekter i året.**
 - Men stor variasjon mht. omfang, tema og kvalitet
 - Vi anslår at det ble bestilt 750 unike forvaltningsrevisjoner i 2013
 - En vekst sammenlignet med 2006-2009
- **20 % av utvalgene har minst ett av de tre siste årene ikke gjennomført forvaltningsrevisjon**
- **2 % har ikke gjennomført forvaltningsrevisjon overhode i perioden.**
- **10 % mener de ikke gjennomfører tilstrekkelig med forvaltningsrevisjon til å ivareta utvalgets kontrollansvar.**

Selskapskontroll

- **Kontrollutvalgene gjennomfører i snitt 0,5 selskapskontroller i året.**
 - Usikkert anslag - bestilt rundt 225 unike selskapskontroller i 2013.
 - Dette er trolig en dobling siden 2008.
 - Mange kommuner går sammen om fellesselskapskontroll – det gjør at omfanget umiddelbart kan virke større.
 - Stor variasjon mht. omfang, tema og kvalitet
- **33 % av kontrollutvalgene gjennomførte ikke selskapskontroll i 2013.**
- **17 % av kontrollutvalgene har ikke gjennomført selskapskontroller i hele inneværende valgperiode.**
- **18 % mener de ikke gjennomfører tilstrekkelig med selskapskontroll til å ivareta utvalgets kontrollansvar.**

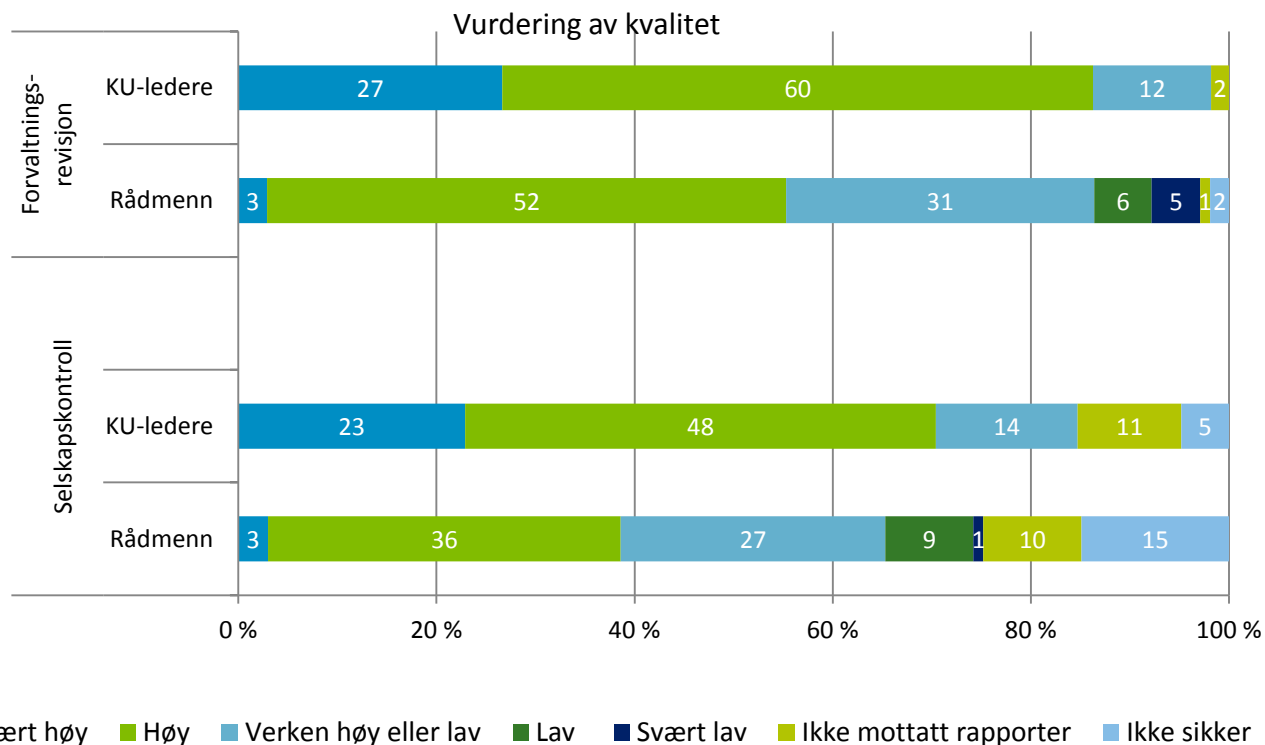
Stor variasjon i samlet budsjett for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

- **Store variasjoner i samlet budsjett til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll mellom kommunene**
 - En femtedel har under 100 000 kroner i året
- **81 % av kontrollutvalgslederne mener at utvalget har tilstrekkelig budsjett til å gjennomføre nødvendige prosjekter. 8 % er ikke enig.**
 - Sekretariatene er ikke like positive. 57 % er enige i at det er tilstrekkelige budsjett, mens 17 % er uenig.
- **Mange kontrollutvalgsledere (42 %) er ikke kjent med ressursinnsatsen i prosjektene som bestilles verken i timer eller kroner.**
- **Omfanget til et prosjekt kan variere mellom under 100 timer til over 1000 timer.**

Kvaliteten på rapportene oppleves som god

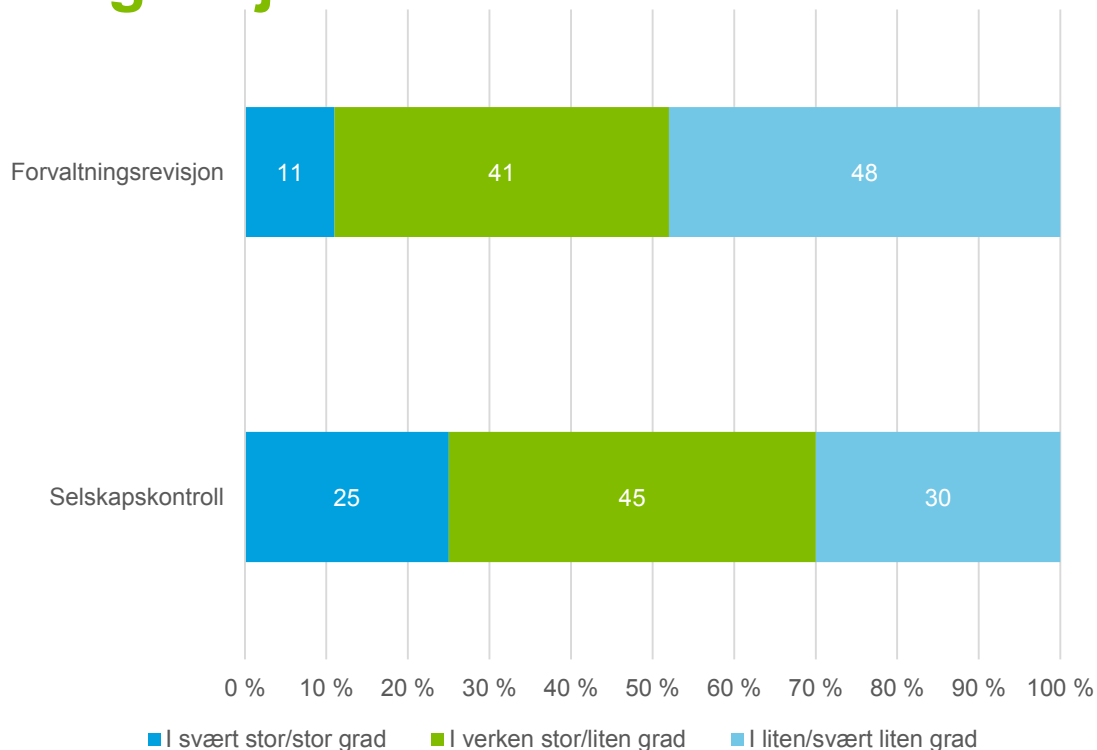
- Et flertall opplever kvaliteten på rapportene som svært høy/høy.
 - Men forskjell mellom kontrollutvalgsledere og rådmenn
 - Forskjell på forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

- Gjennomgang av 20 forvaltningsrevisjonsrapporter viser at det er stor variasjon i utførelse.
 - De fleste rapporter er i samsvar med RSK 001,
 - Likevel forskjell i kvalitet mht. metode, faglig tilnærming, skriftlig fremstillingsform m.m.
- Enda større variasjon i form og innhold på gjennomgåtte selskapskontroller.

Behov for ytterligere retningslinjer?

- **Større behov for retningslinjer knyttet til selskapskontroll enn for forvaltningsrevisjon**
- **Utførelsen av selskapskontroll blir gjennomgående vurdert som dårligere enn for forvaltningsrevisjon**
- **Skillet mellom eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskap er ikke alltid klart i praksis.**
- **Både revisjon og sekretariat blander disse formene i utvalget av rapporter som er gjennomgått.**

Det bør vurderes om selskapskontroller (herunder eierskapskontroller) skal defineres som forvaltningsrevisjon og dermed omfattes av samme regelverk og standard som gjelder for forvaltningsrevisjon

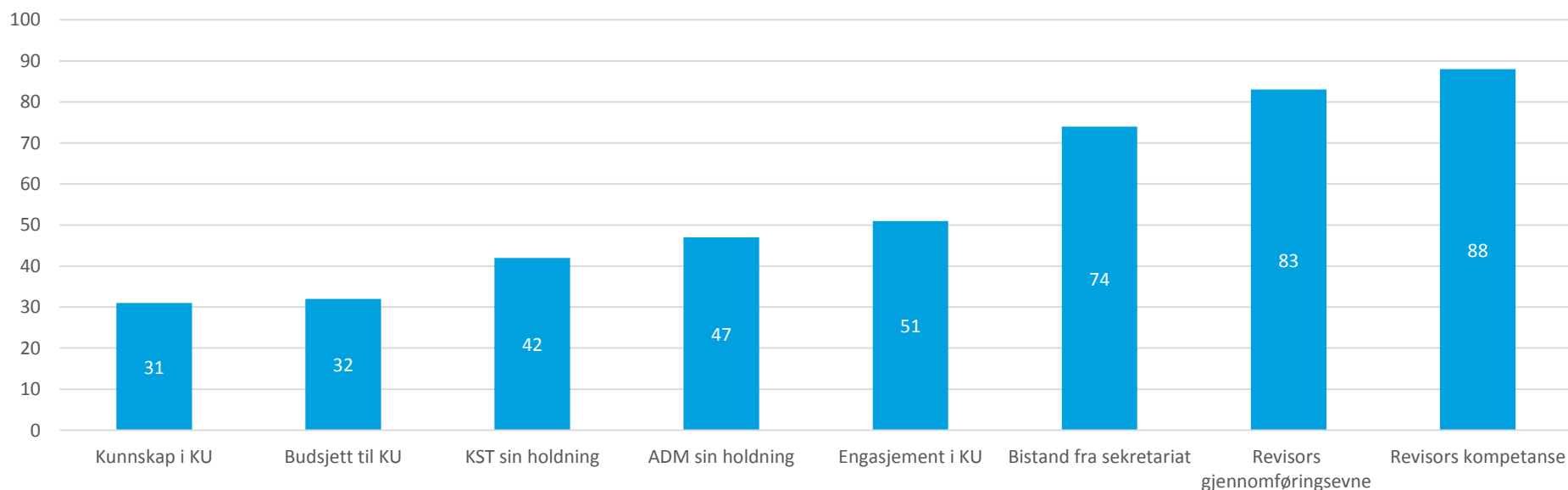
Behov for klarere retningslinjer for selskapskontroll og hvordan en skal skille mellom eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskap.

Revisors kompetanse er svært viktig

- **Revisors kompetanse og gjennomføringsevne er den viktigste faktoren som virker positivt inn på gjennomføring av forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller.**
- **Bistand fra sekretariatet skiller seg også positivt ut.**
- **Kontrollutvalgsledere mener at revisjonen har både god kompetanse og kapasitet til å gjennomføre forvaltningsrevisjon og selskapskontroll**
- **28 % av rådmennene mener at revisor ikke har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere forvaltningen i kommunen**

Det bør gjøres en vurdering av om kompetansekravet til forvaltningsrevisorer er tilstrekkelig.

I dag stilles det krav til at oppdragsansvarlig revisor har minimum en bachelor. Det stilles ikke krav til andre revisjonsmedarbeider som gjennomfører forvaltningsrevisjon.

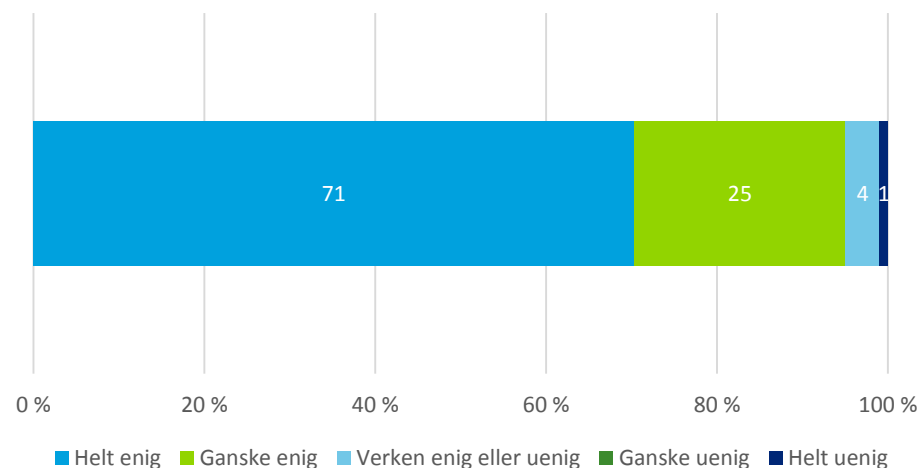
OPPFØLGING OG EFFEKT AV KONTROLLARBEIDET

Forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller har effekt

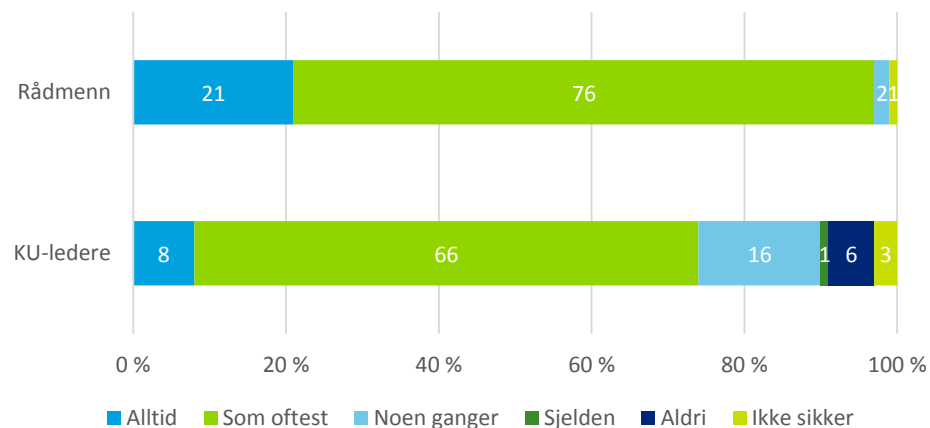
- Forvaltningsrevisjoner munner som regel ut i **anbefalinger om tiltak.**
- **Kontrollutvalget vedtar/innstiller i all hovedsak de anbefalinger som revisjonen har foreslått.**
- **Kommunestyret vedtar i all hovedsak kontrollutvalgets innstilling.**
- **Administrasjonen følger i all hovedsak opp de merknader og tiltak som påpekes i forvaltningsrevisjonsrapporter og selskapskontroller.**
- **Kontrollutvalget følger i all hovedsak opp at tiltakene som er vedtatt blir iverksatt av administrasjonen.**

Forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller har dermed en vesentlig innvirkning på forbedringsarbeidet i forvaltningen

Kommunestyret fatter vedtak i samsvar med innstilling

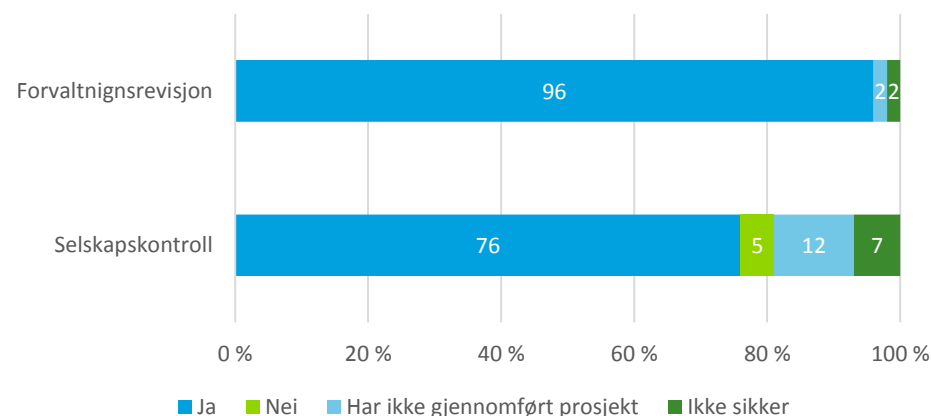
Oppfølging av merknader og tiltak av administrasjonen innen angitte frister

Kontrollutvalgsledere mener at forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller er viktige verktøy for kontroll og læring i forvaltningen

- De aller fleste kontrollutvalgslederne mener at **forvaltningsrevisjoner** bidrar positivt til kontrollarbeidet i kommunen og at det bidrar til læring og forbedring i forvaltningen.
- 76 % mener at **selskapskontroller** bidrar positivt til kontrollarbeidet i kommunen.
- Effekten vurderes som større for **internkontroll** enn for bedre eller en mer **effektivt tjenestetilbud**.
 - 79 % av kontrollutvalgslederne mener at gjennomførte forvaltningsrevisjoner har ført til en bedre **internkontroll**
 - 59 % mener de har ført til et bedre/mer **effektivt tjenestetilbud**.

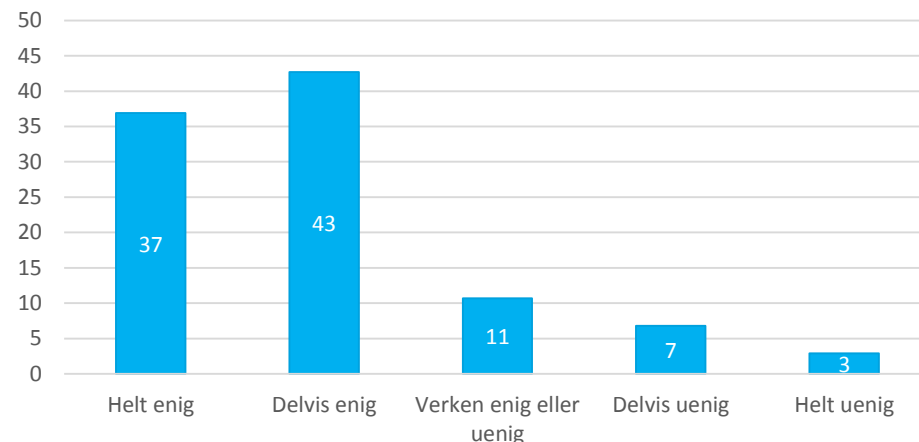
Bidrar forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller positivt til kontrollarbeidet?

Også rådmennene mener at forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller er viktige verktøy for kontroll og læring i forvaltningen

- 80 % av rådmennene mener at kontrollutvalgets prosjekter er en viktig del av **kommunens egenkontroll**.
- 63 % av rådmennene opplever at forvaltningsrevisjoner bidrar til **læring og forbedring** i administrasjonen
- 62 % av rådmennene mener at forvaltningsrevisjoner bidrar til bedre **regeletterlevelse**.
- 61 % av rådmennene mener at forvaltningsrevisjoner bidrar til forbedret **internkontroll** i kommunen
- 47 % av rådmennene mener at forvaltningsrevisjoner gi en bedre/mer effektiv **saksbehandling**.
- 33 % av rådmennene mener at forvaltningsrevisjoner bidrar til bedre og/eller mer **effektivt tjenestetilbud**.

Kontrollutvalgets prosjekter en viktig del av kommunens egenkontroll

Ikke like positive til effekten av **selskapskontroll**

- 29 prosent mener at selskapskontroller bidrar til at kommunen får en bedre forvaltning av eierskapene sine

Faktorer som kan virke positivt inn på administrasjonens oppfatning av effekten av kontrollutvalgets rapporter

- At revisjonsrapporter har **høy kvalitet**
 - Læring 89 % versus 31 %
 - Internkontroll 80 % versus 36 %
- **Involvering** i arbeidet med overordnet analyse
 - Læring 85 % versus 56 %
 - Internkontroll 78 prosent versus 35 prosent
- **Relevante** prosjekter
 - Læring 81 % versus 41 %
 - Internkontroll 73 prosent versus 43 prosent
- **Revisors kompetanse**
 - Læring 79 % versus 43 %
 - Internkontroll 75 % versus 44 %
- **Konkrete tiltak**
 - Læring 77 % versus 41 %
 - Internkontroll 71 % versus 44 %

«Når administrasjonen er negativ til kontrollen, mister kontrollen sin funksjon – da har den ingen hensikt»
(Kontrollutvalgsleder)

Disse faktorene har større betydning for effekten på læring enn for effekten på internkontroll.

«Kontroll kan «vedtas», læring kan ikke.»

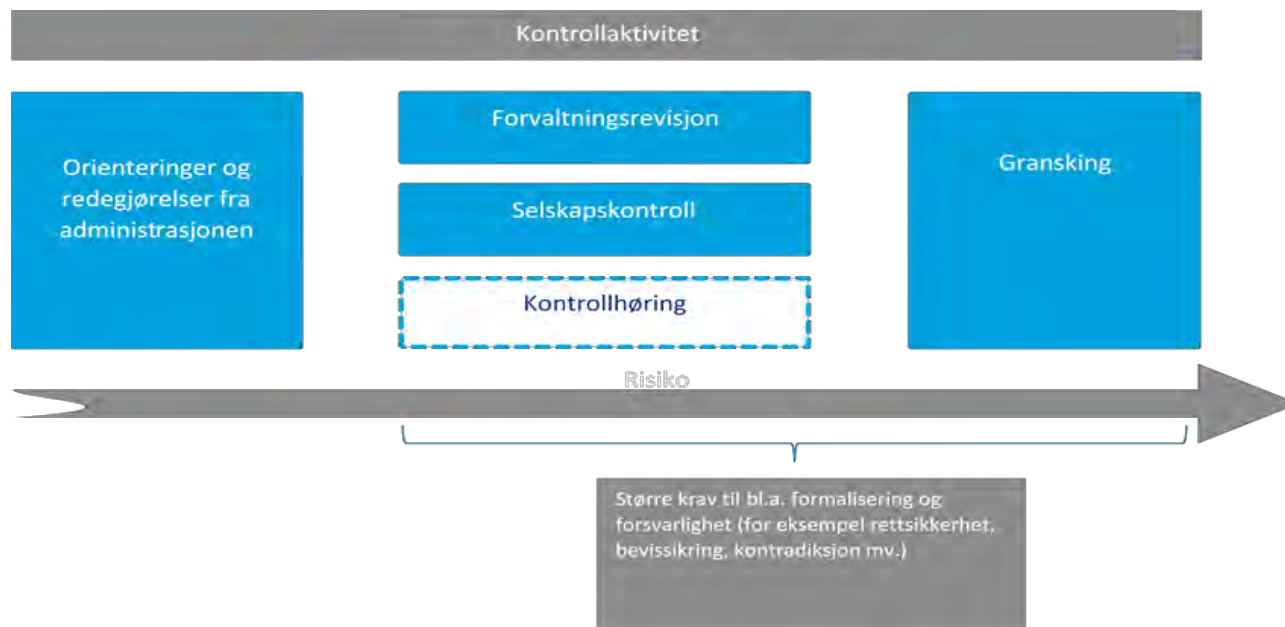
«En må passe på at ikke kontroll og avvik alltid blir hovedfokus. En må ikke skape frykt for å gjøre noe galt, slik at folk blir redde for å gjøre noe. Kontroller og tilsyn er veldig negativt ladet, det som er bra omtales ikke. Dette kan stå i motstrid til det å motivere ansatte til endring.» (Rådmann)

HØRING

Høringer – vid forståelse, liten utbredelse

- Evalueringen viser at **høringer i regi av kontrollutvalget per i dag er et relativt marginalet fenomen**, selv når det legges til grunn en «vid» definisjon. Anslagsvis har rundt 5 % av kontrollutvalgene gjennomført høringer.
- **Uklar definisjon og anvendelsesområde** (alt fra orienteringer til granskinger)
- De faktiske erfaringene med høringer er varierende.
- **Liten grad av oppfølging** i etterkant
- Det som det derimot synes å være stor enighet om, er **behov for nasjonale regler og retningslinjer** for høringer, dersom dette er en kontrollform de kommunale kontrollutvalgene skal kunne benytte.

Behov for en smalere definisjon av høring som skiller det fra andre kontrollverktøy

KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Fem «modeller» for kontrollutvalgssekretariatet

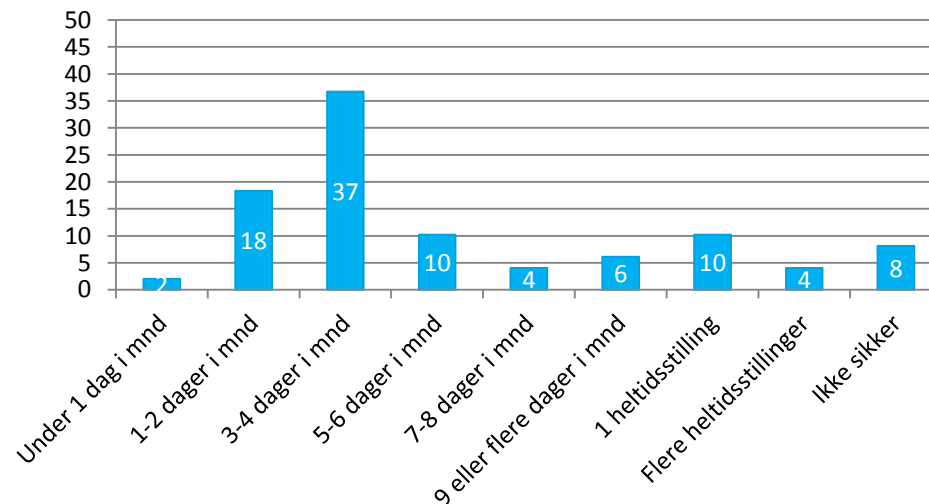
- Det har blitt **færre og større** sekretariat.
- Fra 65 i 2009 til 58 i 2014
- 81 % av kontrollutvalgene har sekretariat organisert som et interkommunalt selskap eller samarbeid.
- 10 sekretariatvirksomheter har ansvar for 15 kontrollutvalg eller mer hver, og til sammen betjener disse sekretariatene 43 % av kontrollutvalgene.
- Rundt halvparten av sekretariatene består av **én ansatt**

Modell	Antall sekretariat	Andel sekretariat	Antall kontrollutvalg	Andel kontrollutvalg
1. Kommunale samarbeids-løsninger (egenregi)	32	55 %	363	81 %
2. Eget sekretariat (egenregi)	7	12 %	8	2 %
3. Kjøp fra offentlige/bytteordning	3	5 %	19	4 %
4. Kjøp fra private selskap	8	14 %	39	9 %
5. Kjøp fra andre	8	14 %	17	4 %
SUM	58	100 %	446	100 %

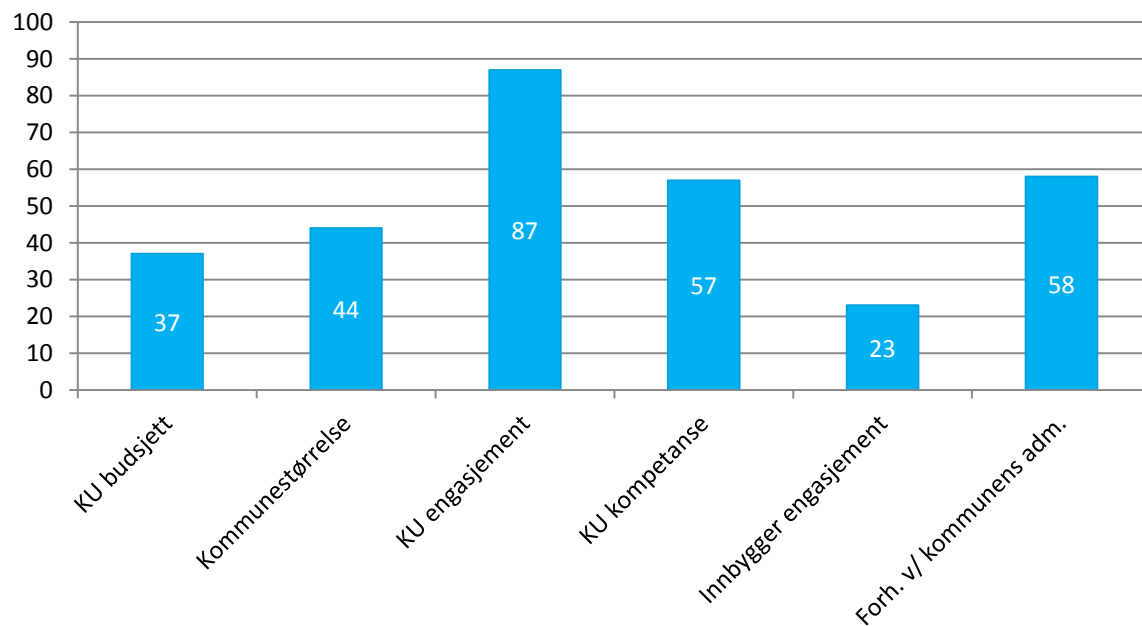
Variasjon i hvor mye tid som brukes på kontrollutvalgene

- Store forskjeller i **hvor mye tid** sekretariatene benytter på å bistå kontrollutvalget
- Det er en større andel av sekretariatene som oppgir at **utvalgets engasjement** er avgjørende for tidsbruken, enn de som oppgir budsjett og kommunestørrelse.

Tid på bistand pr. mnd

Årsaker til variasjon i tidsbruk

Variasjon i hvilke oppgaver som utføres av kontrollutvalgssekretær

Administrator

- Dialog med revisor (100 %)
- Innkalling (100 %)
- Referat (98 %)
- Arkivering (98 %)
- Påser behandling i KST (96 %)
- Tilrettelegge møtene (95 %)
- Tilgjengeliggjør rapporter (91 %)
- Oppdaterer nettsider (62 %)

Saksbehandler

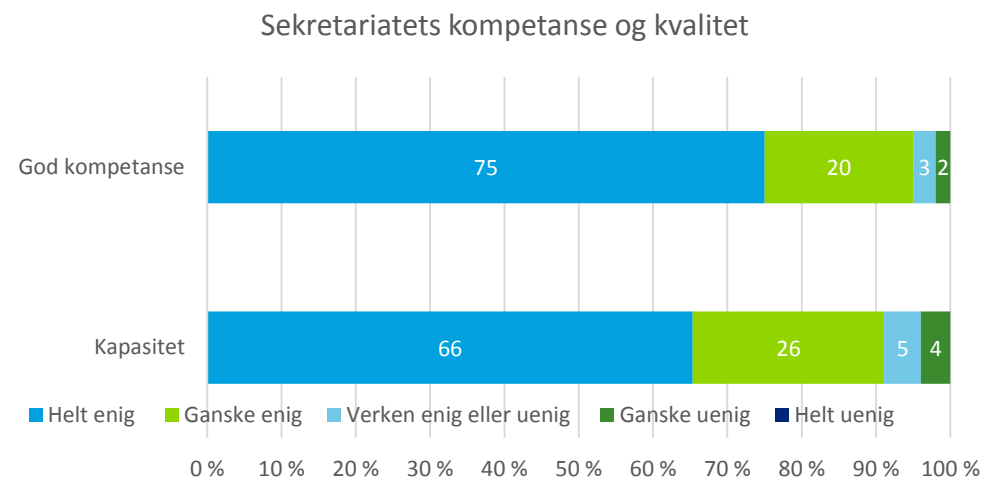
- Saksforberedelser
- Selvstendige vurderinger av saker (for eksempel av rapporter)
- Oppfølging av vedtak (87 %)
- Kommer med innspill til saker (49 %)
- Bistand i forbindelse med bestilling av rapporter
- Bistand i forbindelse med behandling av rapporter

Utredner

- Egne undersøkelser på bestilling (68 %)
- Overordnet analyse (36 %)
- Selskapskontroll (32 %)

Kontrollutvalgene er fornøyde med sekretariatene sine

- Nesten samtlige kontrollutvalgsledere (94 %) er enig i at sekretariat **bistår** på en god måte.
- **Samarbeidet** med sekretariatet oppleves som godt (99 %)
- Godt fornøyd med sekretariatets **kvalitet, kompetanse og kapasitet.**

Variasjon i tidsbruk og oppgaver, men alle er fornøyd. Et paradoks?

- Iboende utfordring at det er vanskelig å vite hva som skal, kan og bør forventes av sekretariatene?

Behov for å etablere tydeligere nasjonale føringer hvilke oppgaver sekretariatene skal bistå med?

TAKK

Birte Bjørkelo

Director | Enterprise Risk Services

Deloitte AS

Tel/Direct: +47 55 21 82 58 | Mobile: +47 92 89 89 08

bbjorkelo@deloitte.no | www.deloitte.no

Deloitte.

Nordre Land kommune**EGENEVALUERING AV KONTROLLUTVALGETS
VIRKSOMHET 2011-2015**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Utdrag fra Kontrollutvalgsboken vedr. egenevaluering (s.142 og 143)

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

SAKSOPPLYSNINGER:

I tråd med anbefaling i departementets veileder om kontrollutvalg (Kontrollutvalgsboken, 2011) legges det herved opp til en egenevaluering av kontrollutvalget arbeid av valgperioden.

Saken legges frem til drøfting, uten forslag til vedtak.

Nedenfor følger aktuelle tema for evalueringen, jf. forslag gjengitt i Kontrollutvalgsboken (se vedlagte utdrag fra boken):

	Tema/spørsmål	Kommentarer
1	Gjennomføres møtene på en effektiv og engasjerende måte?	
2	Er antall møter tilstrekkelig i forhold til saksmengde?	
3	Klarer kontrollutvalget å ivareta kontrollfunksjonen på en god måte?	

4	Hvordan oppfattes utvalget av andre sentrale aktører slik som kommunestyret og administrasjonen?	
5	Er roller og ansvarsdeling klar mellom kontrollutvalg, kommunestyret og administrasjonen?	
6	Bør kontrollutvalget gjøre mer og/ eller mindre av noe?	
7	Hvordan fungerer samhandling med revisor?	
8	Hvordan fungerer samhandling med sekretariatet?	
9	Hvilke forbedringstiltak kan iverksettes og gjennomføres?	

Nedenfor følger utvalgssekretærens innspill til tema til diskusjon og noen konkrete spørsmål:

1. Etterlevelse av forskrift om kontrollutvalg

Forskriften er hjemlet i kommuneloven § 77 og angir kontrollutvalgets oppgaver og ansvar.

Utvalgets overordnede ansvar er uttrykt slik i forskrift om kontrollutvalg § 4:

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer.

For å sikre et helhetlig tilsyn, jf. § 4, angir forskriften videre en del ansvar og oppgaver innenfor hovedområdene:

- Regnskapsrevisjon
- Forvaltningsrevisjon
- Selskapskontroll

Kontrollutvalget foretar årlig en vurdering av lovoverholdelse som en del av sin årsrapport til kommunestyret. Her rapporteres det systematisk innenfor alle lovpålagte oppgaver. Årsrapporten for siste år beskriver aktiviteter innefor alle lovpålagte områder.

Når det gjelder forvaltningsrevisjon og selskapskontroll angis få krav til omfang av utvalgets oppgaver. Spørsmål som kan diskuteres er:

- **Har man gjort nok?**
- **Har man hatt fokus på de rette områdene?**
- **Er planlegging av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll utført på en tilfredsstillende måte?**
- **Er gjennomføringen av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll utført på en tilfredsstillende måte?**

I forskriften står det at ”Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer.”

- **Har dette gått greit i perioden som har gått?**

2. Kommunikasjon

Det inviteres her til en diskusjon omkring kontrollutvalgets kommunikasjon med:

- Administrasjonen v/rådmannen
- Kommunestyret v/ordfører
- Revisjonen
- Andre (media mv.)

Har vi fått til dette på en god måte, evt. hva kan forbedres?

3. Vedr. kontrollutvalget som bestillerorgan

I 2004 ble kommuneloven endret der det ble åpnet for at kommunene kunne konkurranseutsette revisjonen dersom de ønsket dette. Samtidig ble det stilt krav om at kontrollutvalget måtte være uavhengig av revisjonen. Et av målene med endringene var at kontrollutvalget skulle bli et bestillerorgan.

Tidlig i 2005 behandlet kontrollutvalget saken ”Utvikling av kontrollutvalgets bestillerrolle”, der det ble fattet slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalgets mål som bestiller å sikre at lovpålagte revisjonsoppgaver og andre avtalte oppdrag blir gjennomført med riktig kvalitet til riktig pris.*
2. *Sekretær bes om å ta utgangspunkt i prinsippene for intern kontraktstyring i det videre arbeidet med til å utvikle kontrollutvalgets bestillerrolle, herunder utvalgets oppgave med oppfølging og tilsyn med revisor/leverandør.*

Etter dette er det etablert en såkalt ”oppdragsavtale” mellom kontrollutvalget og revisjonen. Avtalen ble utarbeidet som et samarbeidsprosjekt mellom utvalgssekretær og revisjonsselskapet v/daglig leder. Avtalen fokuserer på økonomi (krav til behchmarking) og leveranser/tjenestekvalitet.

Med unntak av at det er utviklet få kriterier for tjenestekvalitet, mener sekretær at avtalen i seg selv er god. For ytterligere å øke verdien av ”avtalekonseptet” må det arbeides videre med forankring og prosess internt i revisjonsselskapet, slik at alle ansatte føler eierskap til avtalen og har interesse/vilje til å utvikle denne videre. Målet/ønsket er at avtalen også kan fungere som en ”utviklingsavtale” for revisjonen.

Sekretær håper avtalen bidrar til å tydeliggjøre og profesjonalisere utvalgets bestillerrolle.

Har kontrollutvalget fungert som en tydelig bestiller, og i hvilken grad har kontrollutvalget og revisjonen lyktes med å etablere en fungerende bestiller-utfører organisering.

4. Kontrollutvalgets sekretariat og administrative rutiner

Stikkord til diskusjon på dette området kan være:

- Praktisk møteforberedelse (saksliste, innkalling, sakspapirer etc.)
- Gjennomføringen av møtene
- Etterarbeid
- Kommunikasjon med kontrollutvalget
- Arbeidsdelingen mellom sekretær og revisor (effektiv og hensiktsmessig?)
- Faktureringsrutine

Et overordnet mål for sekretær er å tilføre utvalget merverdi, ut over ”basic” sekretærarbeid.

Sekretær har bl.a. ambisjoner om:

- Å bidra med profesjonalisering av kontrollutvalgets bestillerrolle, og utfordrer revisjonen i sterkere grad mht. pris og kvalitet på leverte tjenester
- Å utvide kompetansen til kontrollutvalget og bidra aktivt i alle diskusjoner i utvalget
- Å bidra til økt fokus på behovet for kontroll og tilsyn og kontrollutvalgets rolle og funksjon i kommunen
- Å bidra til utvikling av utvalgets som organ og profesjonalisering av det praktiske sekretariatsarbeidet
- Å oppnå god kommunikasjon og samhandling med alle aktører og samarbeidspartnere (ordførere, rådmann og revisor).

Det inviteres til å komme med synspunkter på i hvilken grad sekretær har nådd sine mål, evt. om det er områder som bør prioriteres sterkere i tiden fremover.

5. Diverse

Andre tema som kan drøftes er:

- Sammensetningen
 - Kravet er at minst ett medlem skal være fra kommunestyret, jf. kommuneloven § 77 og forskrift om kontrollutvalg § 2 (nytt fra 01.07.04).
 - Anbefaling er at leder og flertallet representerer opposisjonen.
- Møtehyppighet
- Møtevarighet
- Møtetidspunkter
- Antall saker
- Møteledelse og ”møtekultur”
- Utvalgets arbeidsmetoder
- Forholdet til kommunestyret/ordfører
- Forholdet til administrasjonen/rådmannen
- Profilering/markedsføring av utvalgets arbeid overfor kommunestyret evt. andre

Aktuelle spørsmål:

- **Har kontrollutvalget den status og rolle man ønsker i kommunen, evt. hvordan skal man øke kontrollutvalgets anseelse?**
- **Er der forhold man ønsker å peke på overfor valgkomiteen forut for valg av nytt kontrollutvalg?**

Evaluering

Egenevaluering

Det kan være nyttig for kontrollutvalget å jevnlig gjennomføre evaluering av eget arbeid. Målsettingen er å sørge for kontinuerlig læring og forbedring ved å fokusere på hvordan kontrollutvalget ivaretar sin kontroll- og tilsynsfunksjon.

Samhandlingen kontrollutvalget har med sekretariatet og revisjonen bør være en del av evalueringen. Evalueringen kan gjerne foregå gjennom en dialog med revisor og sekretær, dersom dette ikke er til hinder for at kontrollutvalget kan snakke åpent og ærlig om sine erfaringer. Sentrale spørsmål vil være om kontrollutvalgets forventninger blir innfridd, om saker blir forberedt tilstrekkelig og hvordan samhandlingen kan bli enda bedre.

Det kan skrives et referat fra evalueringen. Dersom det identifiseres forbedringsområder, bør konkrete tiltak bli foreslått. Slik evaluering kan gjennomføres en gang i året, gjerne i forkant av utarbeidelse av årsmelding og årsplan, slik at forbedringstiltak kan integreres i utvalgets virksomhetsplan.

Tips

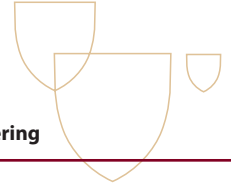
Tema for evaluering

- Gjennomføres møtene på en effektiv og engasjerende måte?
- Er antall møter tilstrekkelig i forhold til saksmengde?
- Klarer kontrollutvalget å ivareta kontrollfunksjonen på en god måte?
- Hvordan oppfattes utvalget av andre sentrale aktører slik som kommunestyret og administrasjonen?
- Er roller og ansvarsdeling klar mellom kontrollutvalg, kommunestyret og administrasjonen?
- Bør kontrollutvalget gjøre mer og/eller mindre av noe?
- Hvordan fungerer samhandling med revisor?
- Hvordan fungerer samhandling med sekretariatet?
- Hvilke forbedringstiltak kan iverksettes?
- Hvilke forbedringstiltak kan gjennomføres?

Eksempel

Evaluering av kontrollutvalgets arbeid og samhandling

Kontrollutvalget i Fredrikstad bestemte seg for å gjennomføre evalueringer av egen virksomhet med et spesielt fokus på samhandling mellom utvalget, ordfører og rådmann. I oppstarten fikk de ekstern prosessveiledning for å lære om hvordan slike evalueringprosesser kan gjennomføres. I ettertid har kontrollutvalget gjennomført slike evalueringssamlinger med jevne mellomrom. På disse samlingene deltar både ordfører og rådmann sammen med utvalget. Møtene oppfattes som en god anledning til å diskutere hvordan kontrollutvalget kan ivareta sine kontrolloppgaver, og hvordan det kan legges til rette for god samhandling mellom utvalget, ordfører og rådmann. Spesielt har de fokusert på hvordan saker som ikke er planlagte, som for eksempel granskninger, skal behandles.

En god måte å få innspill til tema i evalueringsmøter, er gjennom erfaringsutveksling med andre kontrollutvalg. Da kan en ta opp erfaringer knyttet til arbeidet i kontrollutvalget og gi hverandre innspill til gode arbeidsformer og lignende.

Involvering av samhandlingspartnere

Det er også viktig at kontrollutvalgets samhandlingspartnere får anledning til å evaluere arbeidet til kontrollutvalget og komme med innspill til forbedringsområder. Både kommunestyret og administrasjonen kan ha verdifulle erfaringer som kan være med på å gjøre kontrollutvalgets arbeid enda bedre. Å invitere disse aktørene med på en slik evaluering kan også bidra til å synliggjøre og forankre kontrollutvalgets arbeid. Evalueringen kan gjennomføres ved at ordfører og gruppeledere, samt administrativ ledelse, blir invitert til et møte.

*”Utvikling skjer ved erfaring og opplæring. Fellesmøter med andre kontrollutvalg og kontrollutvalgsledere gir nye impulser og utvikling.”
(Kontrollutvalgsleder, Rindal)*

Erfaringsoverføring til nytt kontrollutvalg

Når kontrollutvalgsperioden går mot slutten, er det viktig å legge til rette for erfaringsoverføring til neste kontrollutvalg. Det er en fordel at ikke alle medlemmene blir skiftet ut, slik får en sikret en viss kontinuitet i utvalgets arbeid. Sekretariat og revisjon vil også være med på å opprettholde stabilitet. Det er uansett avgjørende å etablere en god praksis for erfaringsoverføring. Mulige tiltak kan være å:

- skriftliggjøre mest mulig av kontrollutvalgets rutiner og erfaringer
- gjøre materialet lett tilgjengelig for nye medlemmer, for eksempel i form av en perm som de får ved oppstart. Permen kan inneholde:
 - lover og forskrifter
 - veileder
 - reglement
 - årsplaner
 - relevante rutiner og retningslinjer,
 - overordnet analyse og planer,
 - de siste gjennomførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller og lignende,
 - årsmeldinger
 - evalueringer
- invitere tidligere kontrollutvalgsleder til et av de første møtene i kontrollutvalget for å snakke om erfaringer

Nordre Land kommune**PLANLEGGING AV FØRSTE MØTE I NY VALGPERIODE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	24.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:
(ingen)

Vedlagt:

FORSLAG TIL VEDTAK:

Med bakgrunn i erfaringer fra inneværende valgperiode vil kontrollutvalget gi følgende innspill i forbindelse med planlegging og gjennomføring av første møte i ny valgperiode:

- Første møte tilrettelegges som et informasjons- og opplæringsmøte der det overordnede målet er å etablere en god rolleforståelse og å gi økt interesse for å engasjere seg i arbeidet med tilsyn og kontroll med kommunen.
- Utvalgssekretær lager et opplegg for første møte med fokus på:
 - Rammevilkår og praktisk utvalgsarbeid.
 - Roller, ansvar og oppgaver.
 - Samarbeid og kommunikasjon.
 - Erfaringer fra forrige valgperiode.
 - Administrative rutiner, informasjon om møtegødtgjørelse mv.
- Ved eventuelt skifte av utvalgsleder inviteres tidligere leder til å orientere om sine erfaringer.
- Leder og nestleder får hvert sitt eksemplar av Kontrollutvalgsboken (veileder utgitt av departementet i 2011)
- Varamedlemmer inviteres til første møte (minimum 1. vara).

SAKSOPPLYSNINGER:

Sekretær mener det er naturlig at kontrollutvalgets første møte i ny valgperiode i hovedsak vies informasjon og opplæring. For evt. ”gamle” medlemmer vil dette fungere som en grei oppfrisking av kunnskap. Det overordnede målet på første møte må være å gi utvalgsmedlemmene en god rolleforståelse, samtidig som man får lyst til engasjere seg i arbeidet med tilsyn og kontroll.

Første møte i forrige valgperiode tilrettelegges primært av sekretær sammen med utvalgsleder. Det vil bli vurdert å trekke med revisor i planleggingen og gjennomføringen av første møte i den grad dette anses hensiktsmessig.

Erfaringsmessig har det vært vellykket der man har invitert med seg tidligere utvalgsleder i første møte (hvis skifte av leder) til å presentere sine erfaringer.

Tidligere har varamedlemmer (1. vara eller personlige varamedlemmer) også blitt invitert til første møte. Sekretær har gode erfaring med dette, og anbefaler at denne praksisen videreføres.

Introduksjon av Innlandet Revisjon IKS og fordypning innenfor tjenesteområdene regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon foreslås avvventet til andre møte i valgperioden. Dette kan også med fordel også være et opplæringsmøte, der formålet bl.a. også er å starte prosessen med overordnet analyse og planlegge arbeidet med en ny plan for forvaltningsrevisjon.

Utvalget inviteres til å komme med innspill og synspunkter på opplegget. Det vises for øvrig til forslag til vedtak i saken der målene og det praktiske opplegget for møtet er konkretisert.